

BUDAPEST I., Diszter 2.

Robert Rama

766-K

YEI NAPLÓ

6 SZOMBAT julius 24.

201. szám

XXVII.

Megjelenik minden reggel, ünnepek...

Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10.

Ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

A Vajdaság hirneve

Régi igazság, amelynek azonban egyre kiül az aktualitása, hogy egy ország, egy vidék, egy nép vagy egy rezsim hírnevét nem az eseményekről és tényekről szóló tudósítások, hanem maguk az események és tények határozzák meg. Az utóbbi évtized ennek az igazságnak igen szemléletes példáit nyújtotta. Az osztrák-magyar monarchiát és a német császárságot nem tudta megmenteni az az ámtításra alapított bölcsesség, amely a valóságot az összeomlás pillanatáig elkendőzte. Jelenhettek meg a magyar, német és osztrák lapokban mértőföldes riportok a központi hatalmak fegyverreinek dicsőségéről és végső győzelmének elvitázhatalanságáról: a cenzura diktandójára írott cikkek Potemkinfalvai szükségképpen összedőltek és annál keservesebb volt a legyőzött népek helyzete, mennél vérmesebb reményeket tenyésztettek bennük a háború alatt. Hiábavaló volt a forradalmak és ellenforradalmak borzalmainak elhallgatása is, mert azokról minden elreplezési kísérlet ellenére is pontosan értesült a világ közvéleménye és az ítélkezés mérlegét nem újságcikkek retusáló, vagy riktóan színező szavai, hanem a cselekedetek és állapotok belső jelentősége szűrni állította fel.

A kakas a hajnal heroldja, de megakadályozzuk-e a virradást, ha a kakast elnémítjuk? A sajtó a közélet tükré, de megszüntetjük-e a szépséghibákat, ha a tükröt, amely ezeket mutatja, összetörjük?

Abban a sajtópörben, amelyet a minap tárgyalt a szuboticei törvényszék egy magyar újságíró ellen, a vádhatóság képviselője olyan kijelentést tett, mintha a vajdasági magyar sajtó volna felelős azért, hogy ennek az országrésznek jogbiztonságát sokszor Macedóniáéval hasonlítják össze. A vád érdemes képviselője annak a véleményének adott kifejezést, hogy ha a Vajdaság hírnevét csorba esik, azért nem a politikusokat kell elövenni, akiknek számláját az itteni közigazgatási és egyéb anomáliák terhelik, hanem az újságírókat, főleg a magyar újságírókat, akik az aggasztó jelenségekkel szemben a kritika jogát gyakorolják.

Azt hisszük, nem követünk el tiszteltlenséget az illető hivatalos személynél, ha a tárgyilagosság kritériumait teljesen nélkülöző felfogásával vitába szállunk. A jog, törvény és igazság szempontjából a kérdés sokkal egyszerűbb, mint a nacionalista elfogultság feltüntetni szeretné. A Vajdaság a jugoszláv állam integráns része és semmiféle tekintetben nem vonható kedvezőtlenebb elbánás alá, mint az ország bármely más része. Ha mégis vannak a jogrendnek bizonyos speciális vajdasági fogvatkozásai, akkor nemesak joga, hanem kötelessége is a sajtónak, hogy azokkal foglalkozzék, azok reparálását szorgalmazza. Ugy nem lehet bajt gyógyítani, hogy kórokozó baktériumainak immunitást biztosítunk. Amennyiben egyáltalán szó lehet arról, hogy a Vajdaságnak rossz hírért költik, nem in-

kább azokat kell-e felelősségre vonni, akik ezt a tendenciát tényekkel táplálják, mint azokat, akik az injuriák megtörténtét feljegyzik a nyilvánosság számára? Szabad-e a tükröt földhöz vágni azért, mert az optika törvényeinek engedelmeskedik?

Ani pedig a vajdasági magyar újságírást illeti, mutassanak nekünk magyar lapot, amelyben olyan vitriolos cikkek jelennek meg a vajdasági állapotokról, mint az államellenességgel semmiképpen sem vádolható beogradi sajtóban. Vagy van-e az országban olyan bátor tollu magyar újságíró, aki fel tudná venni a

versenyt a vajdasági viszonyok kiemeltlen bírálatában Radicsékkal, Pribicevicsékkal, Davidovicsékkal és Jovanovics Ljubaékkal? Mi szorinót teszünk a tollunkra, de szláv kollegáink nem tartják szükségesnek, hogy hangfogót használjanak. Miért tehát ez a heves filippika a vajdasági magyar újságírást ellen?

De minden egyéb mozzanatot figyelmen kívül hagyva, a legüdvösebb és leghatékonyabb védekezés a sajtó kritikája ellen: a bírálat tárgyává tett visszasságok kiküszöbölése. Az ármentesítés körüli mulasztások hangoztatása, az adózás igaz-

ságtalanságainak feltárása, az önkormányzatok hiányának panaszolása nem vétség a nemzet megbecsülése ellen, hanem figyelmeztetés, hogy az illetékes körök fordítsanak nagyobb gondot a valódi államérdekekre. Ehhez az állam minden polgárának nemzetiségi különbség nélkül joga van. A sajtótörvény és még az államvédelmi törvény éppen eléggé vigyáz rá, hogy az újságíró ezzel a jogaival büntetlenül vissza ne éljen. A Vajdaság hírnevét ne feltéskeni az újságíróktól, hanem inkább azoktól, akiknek okuk van arra, hogy az újságíróktól — féljenek.

Tragikus jelenetek közt üritették ki az elöntött bácskai községeket

Tíz falu van már viz alatt — Vajszkát, Bogyánt és Plavnát csak csónakon lehet megközelíteni — Kiöntött a Mosztonga — Számtalan ház rombadölt

Noviszadnál kritikus a helyzet

Szomborból jelentik: A Mostonga-vonalon a helyzet pénteken jelentékevén rosszabbodott. Az árterületről Kruskocánál a víz állandóan hatalmas mennyiségben ömlik a Mostonga-mederbe, melynek vizállása óráról-órára nő.

A folyó jobboldali partján a víz már kiömlött és teljesen elborította azt a medencét, mely Bukin és Bács-Novoszelo között egész Vajszkáig terjed.

A védelmi munka a Mostonga balpartján koncentrálódott, ahol több ezer ember dolgozik, hogy az ezen oldalon fekvő földeket megmentse. A veszély azonban rendkívül nagy, mert tartani lehet attól, hogy a folyammederben olyan hatalmas vízmennyiség tudul meg be, hogy

az árvíz előnti a Mostonga baloldalán levő földterületet is, ami beláthatatlan katasztrófát jelentene.

Karavukovón eddig husznál több ház állt össze, de vízben áll még kétszáz épület. A lakosság a futu közepén töltést épít, mellyel az árvíz továbbterjedését próbálja megakadályozni.

Az árvíz Karavukovónál 2700 hold rétet és 5900 hold szántóföldet öntött el.

Deronja szintén teljesen víz alatt van. A községben vízben áll 52 ház, egy már összedőlt. Az elöntött terület: 4026 hold, melyből 3035 hold rétet, a többi szántóföld. A vasuti töltések ezen a részen víz alatt állnak.

Bács községben 300 ház került vízbe, melyek közül több máris összedőléssel fenyeget.

Vajszka, Bogyán és Plavna helyzete katasztrófális, miután az átvágás következtében a víz elöntötte Bukinnál az egész medencét és az áradás most már keletre is behatolt a községekbe. A víz magassága itt már elérte mindenütt a két métert.

Vajszkát és Bogyánt, valamint Plavnát már csak csónakkal lehet megközelíteni.

Az elmúlt éjszaka óta a telefonösszeköttetés is megszakadt a községekkel, úgyhogy közvetlen híreket nem lehet kapni.

Plavnán 90 ház romhalmoz, a többi düledezőben van.

3832 hold került itt víz alá. Vajszkán és Bogyánban az eddigi adatok szerint 564 hold termőföldet öntött el pénteken a víz.

A negyvenkétezer holdas bogyáni rét már napokkal ezelőtt víz alá került.

A házak háromnegyedrészé összedőléssel fenyeget. A hatóság az összes rendelkezésre álló csónakokat és dereglyéket mentési célokból elindította Bo-

gyanba, Plavnába és a többi községekbe.

Novoszeloiban két házat öntött el a víz és az egész határt — 5337 holdat.

Bukinban a gát átvágása után 3600 hold került víz alá.

A Noviszad—novoszelo szakaszon a Duna állandóan emelkedik

és Csében a védtelen földterületet

— 300 holdat — elöntötte.

Stari-Palánkán 300, Nova-Palánkán husz ház van vízben, az utóbbi helyen öt összedőlt. Begecsen a víz 70 centiméterrel emelkedett és áttörte az ideiglenes földhányást.

A védőmunka teljes erővel folyik a főgáton, melyet a Duna vízének magasságáig ememelnek és erősítenek.

A többi szakaszon a helyzet állandóan javul.

Kiürítették a községeket

A hatóság, mint jelentették, a veszélybe jutott községeket még esütörtökön evakuálta.

A csendörök mindenütt tragikus jelenetek közt távolították el a lakosságot.

Az emberek, akik görcsösen ragaszkodnak otthonukhoz és földjeikhez, a legnagyobb veszély láttára sem akariák sehoh elhagyni házaikat. A csendörösek esütörtökön valósággal erőszakkal kellett az asszonyokat és gyerekeket kikalakoltatni és elszállítani a közeli magas pontokra. Arról pedig egyáltalán szó sem lehetett, hogy a férfi-lakosságot eltávolítsák, mely mindenáron otthon akart maradni, hogy amí még menthető, azt megmentse.

A leirhatatlan pánikban az asszonyok szivettépő bucsut vettek a férjeiktől

A hajléktalanok karavánja, melyet csendörök kísértek, szomorú látványt nyújtott. Sokan borjút, malacokat, tehenet háítottak maguk előtt, mások egy ba-

tyuban vitték értékesebb holmijukat, de voltak olyanok is, akik

a nagy ijedelemben csak néhány virágcserepet mentettek meg, a többi: állatot, butort otthagyták.

Bár a csendörök ügyelt arra, hogy az eltávozott lakosság vissza ne térjen az árvíz-borította területekre,

pénteken reggel százával szöttek vissza a falukba az emberek abban a reményben, hogy még megmenthetnek valamit.

A hatóság teljesen tehetetlen velük szemben.

A vizállás

A vizállás pénteken a következő volt:

Passau	495—5
Bécs	262+30
Pözsony	489+84
Komárom	522—36
Budapest	522—32
Mohács	545—7
Bezdán	643—6
Apatin	690—6
Bogojevó	711—4

Noviszád kritikus éjszakája

Noviszádról jelentik: Noviszádon a helyzet pénteken lényegesen rosszabbodott.

A töltések ellenállóképessége minimális és a várost a legsúlyosabb katasztrófa fenyegeti.

A Duna-parti töltések fölött már átcsap a szél által felkavart Duna vize. A Duna-ucca végén az uszoda mellett cement vízmérő-oszlop jelzi a vízállást. Ez az oszlop legfeljebb 650 centiméteres vízre van berendezve. Csütörtök délután az oszlop már nem látszik ki a vízből, mert a víz 658 centiméterre emelkedett.

A törvényszék épülete mögött a magas vízállás folytán annyi talajvíz gyűlt össze, hogy már csak csónakon lehet közlekedni.

A Duna vize egy méterrel magasabb, mint a Duna-ucca utteste, a töltés a csütörtökön egész nap és egész éjjel tartó esőben áztott és ha a víz csak 660-ig emelkedik, a töltések víz alá kerülnek és az ár feltartóztatlanul előnti a gyár- és villanegyedeket.

Rendkívül veszélyes a helyzet a Temerinij-úton, amelynek nyulgát töltését az eső mindenütt alámosta.

A négy kilométer hosszú Temerinij-úti töltésen rendőrök ügyelnek arra, hogy minden legkisebb beomlást, vagy átszivárgást azonnal jelentsenek. A rendőrség és a mérnökök emberfeletti munkát végeznek. Lankadatlanul dolgoznak éjjel-nappal, ezzel szemben

a lakosság vétkes közömbösséggel nézi a veszélyt és az emberek legfeljebb a saját házuk mellett hajlandók dolgozni, de nem akarnak távolabb eső töltések építésében segíteni.

A védelmi rendszabályok betartására Mikaláczics Sztanoje rendőrfőkapitány ügyel fel. A főkapitány elrendelte, hogy

a klisza és cseneji igaerők péntek reggelre a Temerinij-úton levő védelmi vonalnál legyenek. A parancsuk csak szórványosan tettek eleget és kevés kivétellel, a legtöbb csak a saját közvetlen környékének a védelmében akar részt venni.

Az országot víz alatt

Az új téglagyárnál a víz hullámai már előntöttek az országot szakaszát. A csatorna jobbparti töltése mintegy két-háromszáz méter hosszúságban alacsonyabb mint a töltés többi része. Itt folyik a leglázásabb munka, mert a víz itt már átcsap és a Klisza és Szajlovó sok ezer holdja, többszáz lakóházzal feltartóztatlanul a víz alá kerül. Katonák homokkal töltött zsákokat, gerendákat, fatörzseket raknak egymás tetjére és védik a területet.

Ujabb gáttörések

A közbághidnál a Jozsim-fokig vezető főgáttól jobbra létesített nyulgát pénteken délből áttört és a víz nagy erővel ömlik a jóval mélyebb földekre, amelyeknek közepén épült Sztankovics testvéreknek szőnyeggyára. Az áttörés pillanatában semmiféle munkaerő nem állott rendelkezésre és jó ideig tartott, míg katonákat és munkásokat kocsikon odaszállították és az áttörési részt betemették.

A vágóhidnál délután három órakor a víz három helyen áttörte a főgátat és egy helyen a keresztgátat. A kiáradó víz újabb területeket öntött el.

A Jozsim-fokig vezető gátat már egész hosszúságában átlépte a Duna.

A város eddig közel harmincezer zsákokot vett igénybe és miután Noviszád összes zsákkereskedései kiürültek és a meglevő zsákgyár megközelítőleg sem tudja a szükségletet fedezni, a hatósá-

gok a beocsini cementgyárból rekviráltak nagymennyiségű zsákokot.

Gáttörések garázdálkodnak

A Darányi-telepen, a futaki erdő szélénél, ahol csütörtökön gáttörés volt, a kirendelt munkásság és katonaság karöltve a telepekkel rendezte a gáttörési helyet, de a víz ennek dacára a töltés egész hosszúságában átszakadt és ez a gyönyörű városrész, ahol négyezer telepes sok száz lakóháza van, változatlanul még mindig komoly veszedelemben forog.

szedelemben forog.

Csütörtök este ismeretlen tettesek a Darányi-telep és a futaki erdő közelében átyugasztották a védgátat, hogy a víz ne az ő földjükre, hanem a Darányi-telepre folyjon le.

A telepesek idejekorán észrevették ezt a rosszindulatú merényletet, az áttörési helyet betömtek.

Az éjszaka várják Noviszádnál a kulminációt.

A hatóságok teljes készenletben várják Noviszád legválságosabb éjszakáját.

Szuboticának nem kellenek a miniszter által kinevezett új tisztviselők Takarékosági szempontból nem kreálnak új állást a városnál

Szubotica város tanácsa pénteken délelőtt rendkívüli ülést tartott, amelyen a július 30-ikára összehívott rendkívüli városi közgyűlés tárgysorozatát állították össze. A városi tanács pénteki ülése délelőtt kilenc órától délután egy óráig tartott, de ez idő alatt sem sikerült véglegesen megállapítani a napirendet, mert a tanács tagjai között több kérdésben nézeteltérés támadt.

A július 30-i rendkívüli közgyűlés napirendjének első pontja a tanács javaslata az árvízkarosultaknak nyújtandó segélyről. A segély összegét illetően a tanács még nem hozott végleges határozatot, de beavatott helyen úgy tudják, hogy a város kétszáz ezer dimárt fog adományozni az árvízkarosultak javára. Ezenkívül napirendre tűzték Mamuzsics György nyugalmazott rendőrkapitány és Vujkovic Cvijin István nyugalmazott adóosztály nyugdíjmegállapítás iránti kérést is, amit a múlt hónapban megtartott közgyűlésen le-

vettek a napirendről. Mamuzsics és Vujkovic harminc éven aluli fiatalemberek, akiket a múlt évi választások előtt nyugdíjaztak anélkül, hogy nyugdíjukat folyósították volna.

A pénteki tanácsülésen hosszú vita tárgya volt két új tisztviselő állás kreálására. Mint ismeretes, a belügyminiszter nemrégben irodafőnökök kinevezte Szuboticára Lungulov Radivoj volt főispáni titkárt és elsőosztályú városi jegyzőnek Jorgovic Milan győri, győpustjai tanitót. Mivel a városházán minden irodatiszti és jegyzői állás be van töltve, a két új tisztviselő elhelyezése végett két új állást kellene kreálni.

A városi tanács azt határozta, hogy nem kreál új állásokat, mert a város nagyon nehéz pénzügyi helyzetben van és most takarékoságból, amikor újabb tisztviselőredukciót akarnak végrehajtani, két új főtisztviselői állás kreálása megengedhetetlen.

Szolga

Irtó: Kosztolányi Dezső

(Festékes bolt, hol a szivárvány minden színében — s azon túl is — festékeket lehet kapni, vöröset, fehéret vagy a kettő között rózsaszínt a kaméleon-tárgyak szdmára, melyek — ugylátszik — máról holnapra éppúgy színt akarnak változtatni, mint az emberek. Dobozokban csinosan fölpuozva festékpórok: nápolyi sárga, sárgánvér, horganyzöld. Löttyög a köcsögökben az olajfesték. Egy deresedő, pápaszemes férfi lassan és biztosan cepel valami ládát, melyben hegykék festékpórok van. Szeme pont olyan színe, mint az a festékpórok, az is hegykék, de a szemüveg alatt csupa élet és lélek. Haja rövidre van nyírva, nullás géppel, koponyája közepűt behorpadt, nyílván ráesett valami. Fülei ijedten szétállnak, mint ha a szél fújná őket. Mellkasa szűk, de két karja izmos az állandó ritmikus tornától s marka olyan hatalmas, hogy ebben a boltban akármelykünkkel fájdalom nélkül megfojthatna, mint egy leher egeret. Találomra szölok oda neki.)

— János, kérem.
— Tessék.
— Hát Jánosnak hívják?
— Annak.
— Milyen Jánosnak?
— Király Jánosnak.
— Jöjjön csak. (Elmúlók, mert a szavak bővölete gondolkozóba ejt. Király és szolga. Királyok kései sarja te, hát itt kell veled találkoznom a huszadik század délelőttjén. Az ember tragédiájának egy oddig meg nem irt új képében egy festékesbolt gázzal világított homályában?) Volna egy kis ideje?

— Ha a főnök ur...
— Már elintéztém. (Egy üvegkalitkába megyünk, hol kimustrált páncé-

szekrény van, mely légszekrényhez hasonlít, üzleti könyvek, az íróasztalon üvegtollak, a tolltartóban üveggyöngyök s festék, sokféle festék.) Üljön le.

— Inkább állok, megszoktam.
— Na, üljön már le. Beszélni szeretnék magával, az életéről, meg akarom írni.

— Az én életemet? (Erős kezét szájjához emeli, zavartan bábrálja, hegykék szemé huiyorog a szemüveg alatt, pillái ide-oda rebbennek. Lám, milyen ideges. Az önmagával való szembesítést nem szokta meg annyira, mint az állást.)

— Akar egy szivart?
— Köszönöm. (Haptákban veszi át, évtizedes gyakorlattal zsebébe sülyeszti, nem gyújt rá, mert ez már így szokás.)

— Hány éves?
— (Megint fölkel s mint a törvény-széken.) Ötven.

— Vallása?

— Római katolikus.

— Hány iskolát végzett?

— Négy elemi.

— Milyen tanuló volt?

— Középszerű.

— Családi állapota?

— Nőtlen.

— Sohase gondolt arra, hogy megházasodjék?

— Negyven éves koromban ajánlottak egy lányt, már jegybe is jártunk vele, de az félrelépett, gyermeke született valakitől. A gyermek később meghalt. Azután én már nem tudtam jó szemmel ránézni.

— Hányan voltak otthon?

— Nyolcan: három leány, öt fiu.

— És mi lett belőlük?

— Három öcsém meghalt, a negyedik ékszerész itt Pesten, két nővérem férjhez ment, az egyik egy ügyvédhez, vidékre. Én is akartam valaméhez kezdeni, de segíteni kellett az apámnak az ácsműhelyben s mindig azt mondta, hogy

csak váriak, váriak. Vártam is, de aztán az apám meghalt, özvegy édesanyámmal maradtam, meg a hajadon nővéremmel, eladtuk a műhelyt s én tartottam őket. Csak az fájt, hogy mikor édesanyám meghalt, nem tudtam eltemetni a magam pénzéből. Most a nővéremmel lakom együtt egy szobakonyhás lakásban.

— Volt katona?

— A sorozáson visszautasítottak a bal szemem miatt. (Leveszi szemüvegét, mutatja.) Hályog van rajta.

— Meg van elégedve ezzel a helyével?

— Engem soha senkise bántott.

— Mióta szolgál itt?

— Tíz-három éve.

— Honnan jött ide?

— Az elszakíthatatlan nadrágtól, tesszik tudni, akit hat ember huz és mégse bírja elszakítani. Ott hat évig voltam, azelőtt pedig a jezsuiták rendházában tizenöt évig. (13+6+15=34!) Ez a harmadik helyem.

— Sok borraalót kapott?

— Nem töröm én magam azután. Ha van, hát jó, ha nincs, hát az is jó.

— Mi volt a legnagyobb borraalója?

— Tíz körmői arany. József főherceg adta, aki a jezsuitákhoz lelkigyakorlatra járt, pedig csak háromszor pucoltam ki a cipőjét. (Tünődve maga elé néz s hibás szemében a tíz körmői arany távoli visszfénye csillog.)

— Mit vett rajta?

— A nővéremnek egy ruhát meg egy pár cipőt, ami maradt, azt betettem a bankba.

— Mivel szórakozik mostanában?

— Vasárnaponként kirándulunk a Svábhegyre.

— Iszik?

— Bort, ha van. (Gyorsan). De sohase kártyáztam. Azt csunya dolognak tartom.

— Igaza van. A kártya tönkre teszi az embereket. Ismerem egy földbirto-
kost, az anyit vesztett a kártyán, hogy

végül el kellett adnia egyik pesti házat. Sohase kártyázzék. Azért már játszott?

— Na igen, egyszer. De csak a tőzsdén.

— Nyert?

— Vesztettem. Tízezer koronát. Akkor ez sokkal több volt. A mai pénzben legalább negyven ezer korona.

— Olvas?

— Mindent, amit kapok.

— Melyik könyv tetszett magának legjobban az életében?

— A Quo vadis.

— Miért?

— Mert gyönyörűen le van írva, hogy mit szenvedtek a szegény keresztények a pogányoktól. Sokszor elolvastam.

— Politikai meggyőződése?

— Keresztény szocialista.

— (Hirtelenül.) Miért élünk, János?

— (Csodálkozik a kérdésen, de aztán határozottan.) Hát azért, hogy dolgozzunk.

— Mi lesz belőlünk, ha meghalunk?

— (Biblitai egyszerűséggel.) Por és hamu.

— És a lelkekéből?

— Az vagy a meunyországba, vagy a pokolba, ahogy az iskolában tanították. De azért jó lenne nagyságos ur, ha valaki visszajönné onnan és elmondaná, hogy tényleg úgy van-e.

— Hát nem hisz?

— Bizony hiszen én. Minden vasárnap templomba megyek és imádkozom. Csak az imádság könnyíti a lelket.

— No Isten megáldja János.

— Alázatos szolgálja.

(Azt mondta: alázatos szolgálja. Hány-szor hallottam már ezt különböző emberektől, azoktól is, akiket én szolgál-
tam s hányszor vettem oda én is, felületesen, szórakozottan azoknak is, akik engem szolgáltak. János azonban ezt nem így mondta, hanem teljes meggyőződéssel. Ő az egyetlen, aki nem hazudik. Alázatos szolgálja ő az Istennek, nekem és mindenkinek, aki ezen a világon él.)

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Az óromániai magyarság ijesztő züllesztéséről ad képet az a nyilatkozat, melyet egy regáti református pap tett a kolozsvári »Ellenzék« tudósítója előtt. »Ezelőtt két évvel — mondotta a pap — nyolcszáz lélek tartozott a templomhoz, ma már csak háromszázötvenen vannak és ez a szám napról napra apadóban van. Hogy mi van az elpártoltakkal? Kevesen más tájak felé vándoroltak, nagyobb része azonban a mértékellen élet következtében teljesen lezülleszt. Intelligens munkásférjakkól korcsmátólételek lettek, elkábította őket a kezdetkor mutakozó nagy kereseti lehetőség, szórták a pénz és mikor beállott tavaly a munkanélküliség, a legaljasabb munkákkal voltak kénytelenek fenntartani önmagukat és családjukat. Ma koldusok. A nehéz idők teljesen letörték őket. Nyomorult vagabund életet élnek, ide-oda köszálva városok és ipartelep között. És gyermekeik? Ugyan velük ki törődik? Nemcsak ezek a koldusok, de a jobb módúak sem igen törődnek gyermekeik taníttatásával. Három hónapig Moreniben, kettőig Busteniben, egy hélig Campinában, aztán megint előlről. Így vándorol a család éveken keresztül, a gyerekek lassan felesperednek anélkül, hogy egy betűjét is ismernék az ábécének. Beszélni még megtanulnak jól-rosszul, de magyar műveltségü, híres férfiakról, hősök és mártirokról ugyan ki beszélne nekik?! Ha fiugyermeké annyira megnő, az apja inasnak adja valamelyik vállalatához. Ott aztán mire kitanulja a mesterségét, szépen elfelejt magyarul is beszélni. A leánygyermek legelőször bennszülött gavalérlérhoz megyen férjhez, mert az biztosabb egzisztenciát nyújt, mint az erdélyi vándorlegények.«

*

Az erdélyi közállapotokra jellemző panaszt tett a kolozsvári járásbírósgon Sinkó István gyerőmonostori magyar kizgazda. A panaszában Sinkó előadta, hogy 1919. évben esendőrséget helyeztek a községbe. A csendörök anélkül, hogy valamit is kérdeztek volna tőle, egyszerűen betelepettek házába és ő kénytelen volt nagyszámu családjával egy szobába összehuzódni. De ez még nem volt elég, hanem arra is kötelezték, hogy a hét bizonyos napjain a sütőkemencébe jól fűtsön be, mert a csendörök friss kenyeret akarnak enni. Mikor ez ellen protestált, büntetésből a kertjét is elvették a csendörök, akik a rekvirálás óta egy fillért sem fizettek neki a lakásért és a kertért. A járásbírósg ószre tüzte ki a pör tárgyalását.

*

A kolozsvári magyar színház mult évi munkájáról számol be az a jelentés, melyet Janovics Jenő, a színház igazgatója terjesztett a város színházi bizottsága elé. A jelentés megrázó hangon eseteit a magyar színház hősiesség harcát a közönnyel, a magyar közönség nemtörődőmségével. »Az új színházi törvény rendelkezései nemcsak a román színházaknak, de sőt mindenféle látványos produkcióknak az adóját is jelentékenyen leszállítják, azonban speciálisan az agyon-sanyargatott kisebbségi színházak adóit az eddiginek majdnem duplájára emelik. A magyar színház jövőjének sötét képét festi ez a Janus-arcu kulturpolitika. A kolozsvári magyar színház már az elmúlt évadban is egymillió lejnél jóval magasabb összeget fizetett jegyadóként, a jövőben ennek a dupláját akarja kiperéselni az elfuló lélekzész színházról az új színházi adórendszer. A román állam költségvetésében nyolcvanhatmillió lej van fölveve a színházak támogatására, de ebből a tenger pénzéből egyetlen bani sem

jut a kisebbségi színházaknak. A színház energiáját és munkaerejét elszívják az idegeket őrölő anyagi gondok. Felvelő törekvéseinek pedig szárnyát szegik a művészi kísérletek állandó anyagi kudarcai. Csak néhány példát ragadjunk ki az elmúlt évad statisztikájából: A »Peer Gynt«-re hónapokig készültek színészeink, az új kiállítás óriási összegeket emésztett fel, a közönség elragadtatással tapsolt az első előadáson, a sajtó nagy elismeréssel szólt a színház munkájáról és a má-

sodik előadáson már csak 30 ember ült a nézőtérben. Ugyanígy jártunk Molière-vel, Pirandellóval, Wedekinddel, Shaw Bernáttal, Romain Rolanddal, Géraldyval, az operaelőadásokkal, a magas-nívóú hangversenyekkel, a husz év óta nem adott és rendkívüli erőfeszítéssel felújított Fausttal, Goethe tragédiájával és Schiller »Haramiák« című drámájával, amelyre hónapokig készült a színház és amikor nagy sajtó-beharangozás mellett műsorra tüzte, egy heti hangos hirdetés alatt az elő-

vételi pénztár egyetlenegy jegyet sem adott el reá. Az évad végén kicsordul ez a keserő igazság a meddő kísérletektől elcsigázott színészlekekből. A közönség-e a hibás, a színház vagy a korszellent? Ez ellen a korhangulat ellen és ez ellen az elposványosodott izlés ellen csak igen erős anyagi eszközökkel megalapozott színházak képesek küzdeni, amelyeket állami vagy hitosági támogatás függetlenül a közönség szeszélyétől. A jelentős nagy feltűnést keltett.

Brazília visszahívta népszövetségi kiküldötteit

A Népszövetség szeptemberi ülészakán Brazília már nem vesz részt

Genfből jelentik: Brazília kormánya hivatalosan értesítette a Népszövetség titkári hivatalát, hogy Brazília visszahívja a Népszövetségbe kiküldött delegáltjait. Ezzel most már bizonyossá vált

Brazília szakítása a Népszövetséggel.

A bejelentés következtében Brazília most már hivatalosan is kilépett a Népszövetségből és a Népszövetség szeptemberi

ülészakán már nem is fog résztvenni, úgy hogy Németország felvétele ügyében már Brazília nélkül fognak dönteni. Spanyolország állásfoglalása még nem ismeretes.

Megalakult a Poincaré-kormány

Miniszterelnök és pénzügyminiszter: Poincaré, külügyminiszter: Briand, hadügyminiszter: Painlevé, közoktatásügyi miniszter: Herriot — Mellon és Morgan uton vannak Franciaország felé, hogy a francia jegybank kormányzójával tanácskozzanak — Folytatódnak az idegenek elleni tüntetések Párisban

A Poincaré-kormány megalakulása megjavította a frank árfolyamát

Párisból jelentik: Poincaré pénteken egész délelőtt folytatta tanácskozásait a köztársasági elnökkel és a miniszteri állásokra kiszemelt politikusokkal és a tanácskozások eredményeként

Poincaré délután három órakor megalakította a nemzeti egység kormányát.

Az új kormány névsora a következő:

Miniszterelnök és pénzügyminiszter: Poincaré.
Külügyminiszter: Briand.
Belügyminiszter: Sarraut.
Hadügyminiszter: Painlevé.
Tengerészeti miniszter: Leagues.

Helyet foglal az új kormányban Bokanovszki is, mint tárcanélküli miniszter.

Meglepetést keltett, hogy közoktatásügyi miniszter Herriot lett.

Komolyan tartja magát az a hír, hogy a frank szanalása érdekében az új kormány komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy eladia Martinique és Guadetoupe szigeteket Amerikának.

A két sziget Amerikára nézve fontos tengeri bázist jelent.

Az ucca képe Párisban pénteken nem mutatott különösebb változást. Délelőtt aránylagos nyugalom volt.

Az üzleteket ellepik az idegenek, akik mindent összevásárolnak.

Csütörtök este nagyon sok idegen érkezett Párisba és a francia lakosság nagyon nyugtalan az idegenek inváziója miatt. Elkeseredve hangoztatják, hogy a külföldiek mindent összevásárolnak és elveszik a párisiak kenyerét. Pénteken a bor, kenyér és a cigaretta jelentékenyen megrágult. Minden üzletben kiírják az árakat, amelyek naponta többször változnak. Az üzletek előtt a párisiak valósággal sorlatat állnak és rendkívül megelégnél a tőzse forgalma is. A párisi községtanács költségvetése 444 millió frank defi-

citet mutat és ezért augusztus 15-től kezdve az autóbusszjáratok, a villanyáram, a földalatti vasut és a gáz árát jelentékenyen megrágítják.

A pénteki viszonylagos nyugalommal szemben

csütörtök este a hufevardokon újabb tüntetések voltak az idegenek ellen.

Azokat az autóbusszokat, amelyek éjszaka körülvizik az idegeneket, hogy Páris látványosságait megnézhessék, a tömeg feltartóztatta és az autók utasait szidalmazta. Csakhamar több mint ezer ember gyült össze és a tömeg minden autóbusszt megállított. A rendőrség nem bírt a tüntetőkkel és azért segítséget kért, mire teherautókon kivonult a gárda, amelynek segítségével szétzavarták a tüntetőket. Sebesülés nem történt, azonban néhány óra megakadt a forgalom a tüntetések következtében.

Az állami tisztviselők és közalkalmazottak egyébként elhatározták, hogy július 27-én a kamara épülete előtt nyilvános gyűlést tartanak, a melyen helyzetük javítását fogják követelni.

Poincaré pénzügyminisztersége husz százalékkal javította meg a frankot

A francia frank árfolyamában pénteken egész délelőtt az összes devizapiacokon a szerda esti utolsó árnívó (zürichi paritásban 11.60) tartotta magát. A kora délutáni órákban arra a hírre, hogy Poincaré kormányalakítási kísérletei sikerrel jártak, kisebb javulás mutatkozott és zürichi paritásban 11.725-ig javult a frank. Később megerősítést nyert az a hír, hogy a francia kormány megalakult és Poincaré lett a pénzügyminiszter. Ez a hír

Párisban a külföldi fizetési eszközök árfolyamában nagy esést idézett elő és csakhamar az összes devizapiacokról magasabb francia frankárfolyamokat jelentettek.

Délután négy órakor a frank meg-

közelítette a heti legmagasabb árfolyamát, amit akkor ért el, amikor Poincaré miniszterelnökké designálták. Párisban egy font sterling ára 208 frankig olesőbbodott, úgy hogy zürichi paritásban Páris jegyzése 12.01 svájci frankig emelkedett, tehát

Poincaré pénzügyminisztersége közel husz százalékkal javította meg a frank árfolyamát már az első órákban.

Amerikai mentőakció Franciaország érdekében

Londonból jelentik: Mellon és Morgan a Majestic fedélzetéről szikratáviratot küldtek, amelyben közölték, hogy Cherbourgban fognak partra szállni és

haladéktalanul tanácskozni kívánnak Stronggal és Mareuval, a francia jegybank kormányzójával,

a tanácskozás színhelyeül azonban egy vidéki helyet jelöltek ki. Mellon és Morgan Cherbourgból autón utaznak erre a helyre, ahol a találkozást megbeszélték, ezt a helyet azonban szigorúan titokban tartják. Pénzügyi körökben azt hiszik, hogy már

egy hét múlva ki fog alakulni az a terv, amely a frank alátámasztására irányul külföldi kölcsön segítségével

és az új kormány erélyes pénzügyi intézkedéseivel.

Az új kormány bemutatkozása

Párisban általában kedvezően fogadják a Poincaré-kormány megalakulását, mert Poincarétól a frank árfolyamának megjavítását várják. Politikai körökben azonban még teljesen bizonytalannak tartják, hogy az új kormány rendelkezni fog-e a kamarában a szükséges többséggel, mert a szélsőbaloldalon kívül még a nemzeti blokk jobbszárnyán is ellenzékkel kell számolnia Poincarének.

CIRKUSZ

●●●

Gondolatrítmus

Tegnap este, mint annyszor, ismét okori keleti könyveket olvastam és az én szememet végig veztettem régi arab és asszír és héber költői művek átültetett könyveim.

És gyönyörködtem a gondolatok szépségén és az én szívem örömmel feltel, befogva a szavak értelmét és különösen megtetszett nekem ama költői forma, melyen az Ezeregyéj könyvei írva és a szavaknak azon művészete, mellyel kifejezik az ő elmék szülötteit.

A gondolat ritmus gyönyörű formája, mely dolgot más szavakkal kétszer fejez ki és ugyanazt a beszédet elmondja még egyszer, de változtatva a mondat összetevő részeit.

És igen tetszett énnem ez a dolog és ama versektől valék főzve, mint Horreb hegyén a párolgó forrás.

Mert micsoda gyönyörű dolog az, hogy az embernek csak egy gondolata van és abból két mondatot csinál.

Mert főleg újságíróknak igen jó dolog ez és megörvendeztetni szívét a hírlapok Csinálójának.

Főképpen pedig olyannak, akit soronként fizetnek és aki az ő kenyerét megkeresi minden betű vonala után, melyet leírt az ő keze.

És éreztem, hogy nekem nagyon megfelel ez az íz és a gondolataimnak ez tökéletes ritmusa.

Azért reggel felvidült szívvel lementem a kávéházba és hainalban irányítam az én léptelmeit a koffein tartalmú italok elárúsító helyére.

És mondtam a pincérnek: »hozzon nekem egy kávét és az én szájamtól a Barba Ital zamataját«.

De hár kétszer mondtam neki ugyanazt, ő egyszer sem hozta a kávét s a konyhában hagyta ama poharat, melyben a tehén tőgyének az ő váladéka lenne.

És szóltam az én szívemben: »esapion a menykő beléd és két felhő közti villamos kisülés történjen azon jó vezetőn keresztül, melyet emberi mivoltodban képviselsz«.

Ezután pedig végig lapoztam a hírlapokat és az én ujjaim pergetik vala az újságok basábjait.

És olvastam egy szép Nemzet Gyűlési beszédet és az Ország Tanácsának az ő jegyzeteit meg nem tartóztatam az én szememimől.

Hogy találnék benne gondolatot, melyet ritmusban kifejezzek és valamelyik mondani valót a Haza Sorsáról.

De két ritmus közt egy gondolatot sem találtam.

És letevém ekkor az újságot és az én kezemet kiürítém a papírok lemezétől, melyen nyomtatott lemezek vannak.

És ekkor asztalomhoz lépett egyik legjobb barátom és odalépett asztalomhoz ama ember, aki rosszakat szokott beszélni rólam a hátam megett.

És mondtam neki: »Hogy vagy mindég és a te életed folyása huzamosan minő körülmények között történik?«

És nézett ő reám csodálkozó szemekkel és az ő arca vala hasonlatos a mezőnek az ő kicsiny birkáihoz.

És mondtam én neki: »Te ezt nem érted és a te agyad bé nem fogadja az én beszédemet«.

Mert, bizony mondom neked, hogy ez a gondolat ritmus és ez azon beszéd mód, midőn az ember egy dolgot kétszer mond«.

És ekkor az ő arca feledüle és az ő feje leve hasonlatos egy villanyos körtehez, aminck az ő csapját elfordítják.

És monda nekem én most már értem és az én lelkem bé vette a te szavaid summáit.

Azért hát megmondom neked, hogy mert jöttem ide és te előttem el nem titkolom az én szándékaimat.

Mert bizony mondom neked, hogy adj nekem kölcsön százezer koronát és nyolc pengőt nyújtsál át a te barátod-

nak oly célból, hogy azt soha viszont ne lássad.

És mondtam neki: »Miért adjak kölcsön százezer és még hozzá nyolcát, hiszen az kétszáz ezer korona, amiből te csak százat akarsz visszaadni?«

És felele ő: »Az csak olyan gondolat ritmus volt, így fejezem ki más szóval, hogy mind a két százat neked adjad«.

Akiknek fülei vagynak hallják és akiknek szemei vagynak lássák.

Karinthy Frigyes

Békés befejezést nyert a jugoszláv-német konfliktus

A német kormány nem azonosítja magát a berlini sajtó királlyal című cikkével

Beogradból jelentik: Jugoszlávia és Németország között, mint ismeretes, diplomáciai konfliktus támadt a *Kriegsschuldfrage* című berlini lap egy cikke miatt, melyben dr. Wegener német publicista azt az *alaptalan vádat emelte* *Öfelsége Alekszandar király ellen*, hogy tudott a szarajevói merényletről.

A jugoszláv kormány jegyzékére *Olshausen* beogradi német követ pénteken délelőtt megjelent Nincsić külügyminiszternél, akivel ismertette a német kormány nyilatkozatát, melyben leszögezi, hogy *nem áll*

módjában a tudományos kutatás szabadságát korlátozni. A német kormány kijelenti azonban, hogy dr. Wegener cikke *nem fedti az ő álláspontját*, miután meg van győződve arról, hogy *a cikkírónak nem volt szándékában Alekszandar királyt megsérteni*, reméli, hogy a félreértés *nem fogja megzavarni a két ország közti barátságos jóviszonyt*.

A konfliktus békés befejezéséről egyébként szombat reggel egy a külügyminisztérium, mint a beogradi német követség *kommunikét fog kihocsajítani*.

Harc egy orvosi diploma körül

A becskerekai orvosok bojkottálják egyik kollégájukat s kétségbevonják a diplomája valódiságát

Súlyos vádak dr. Gócs Endre ellen

Velikibecskerekéről jelentik: A becskerekai orvostársadalomban hónapok óta harc folyik dr. Gócs Endre becskerekai orvos személye körül. A harc, amelyet egész Becskereken nagy érdeklődéssel figyelnek, kezdetben csak a becskerekai orvosok belügyének volt tekinthető, ma már azonban olyan fázisba jutott, amely a legszélesebb nyilvánosságot érdekli. Nincs ugyanis kevesebbről szó, mint hogy

a beogradi orvosi kamara megkezdésére dr. Sztajics Jován becskerekai városi tiszti főorvos vizsgálatot folytat annak megállapítására, hogy a hat év óta praktizáló dr. Gócs Endre orvosi diplomája valódi-e.

A szenzációsan érdekes ügy előzményei a következők:

Az eleméri csodadoktor

Hat évvel ezelőtt Németelemér községben megjelent egy fiatalember. A községhezán dr. Gócs Endre orvosnak mutatkozott be és kijelentette, hogy Eleméren akar letelepedni. Az előjáróság nagyon megörült az orvosnak és mindenben segítségére volt a letelepedésnél. Dr. Gócs előbb Pásztor szerbeleméri gyógyszerésznél kapott lakást, három hónappal később pedig kihérelte a báró Dániel család németeleméri kastélyát és oda beköltözött.

Rövid pár hónap múlva híre terjedt a faluban és a környéken is, hogy dr. Gócs Endre valószínű csodadoktor.

Egész legendák keletkeztek a fiatal orvos körül, aki pusztán nézéssel meggyógyított súlyos betegeket.

Mesélik, hogy egy alkalommal hordágyon vittek hozzá egy idegbeteg leányt, aki már hosszú idők óta nem tudott felkelni az ágyból, mert a lába megmerevedett. Dr. Gócs mélyen a beteg leány szemébe nézett és azt mondta:

— Gyermekem, holnap reggel fel fog kelni az ágyból és idejön hozzám. Megértette? Fel-fog-kel-ni és idejön a saját lábán, en hozzám!

És csakugyan: a lány másnap reggel felkelt az ágyból és elment dr. Gócs-hoz. Meggyógyult a lába.

Minden sikerült neki, mindenkit meggyógyított és rövid idő alatt nagy vagyonot szerzett. Dr. Gócs Endre pár év múlva beköltözött Becskerekre. Itt pompásan felszerelt rendelőt és szanatóri-

umot nyitott, amelyet főleg női betegek keresnek fel.

Orvosok ha találkozhatnak

A becskerekai orvosok kezdettől fogva nem nézték jó szemmel dr. Gócs becskerekai működését. Híre járt, hogy sok esetben az orvostudomány alapelveivel teljesen ellenkezően járt el, sokan inkollegialitással is vádolták és az orvosok körében nem a legjobb kritikát lehetett hallani róla.

Egy ilyen kritikai megjegyzés a múlt év elején kinos uccai botrányra vezetett.

Dr. Gócs Endre egy másik fiatal becskerekai orvossal együtt 1925 január 19-ikén az uccán egy állítólagos kijelentése miatt felelősségre vonta dr. Heinermann Alajos idősebb becskerekai orvost és dr. Gócs Heinermann-t oly súlyosan megverte, hogy ellene a becskerekai államügyészség súlyos testi-sértési büntető vádat emelt.

Az érdekes bűnpörög a nyári szünet után, valószínűleg szeptember hónapban fogja letárgyalni a becskerekai törvényszékben Bunics Ivo törvényszéki tanácselnök büntető tanácsa.

Az orvosegyesület bojkottja

Ez a kinos ügy természetesen csak fokozta az ellenszenvet az orvosok között dr. Gócs ellen és a múlt év végén az orvosegyesület ülésén, amelyen dr. Sztajics Jován városi tiszti főorvos elnökölt,

egyhangu határozattal bojkott alá helyezték dr. Gócsot és elhatározták, hogy nem konzultálnak vele, betegeit nem kezelik és vele semmiféle káros közösséget nem vállalnak.

A határozatot írásba foglalták és azt harmincegy becskerekai orvos írta alá.

„Gyanus a diploma“

A bojkott, bár azt nem köztették a nyilvánossággal, csakhamar elterjedt Becskereken és érhetőleg óriási feltűnést keltett. Élénken kommentálták mindenfelé a határozatot. Voltak sokan olyanok is, akik Gócs pártjára keltek és azt mondták, hogy a becskerekai orvosok csak irigységből és féltékenységből határoztak így, mert dr. Gócs elszedi a betegeiket.

Rövid idővel ezután újabb és még

szenzációsbab fordulat történt. A beogradi orvosi kamara hivatalos közlönyé, a *Glasnik Lekarsko* ezévi január-február havi kettős számában ugyanis feltűnést keltő közlemény jelent meg. A közlemény az orvosi kamara 1926 február 19-én tartott ülésének jegyzőkönyvét közölte le, amelyből kitűnt, hogy az ülésen

dr. Iszakovics Vojislav becskerekai orvos bejelentette a kamara ülésén, hogy neki dr. Gócs Endre orvosi diplomája gyanus.

A bejelentés fölött az orvosi kamara úgy határozott, hogy utasította dr. Sztajics Jován becskerekai városi főorvost, hogy az ügyet alaposan vizsgálja meg és a vizsgálat eredményéről tegyen részletes jelentést a kamarának.

Dr. Sztajics főorvos a felhívásnak eleget is tett. Felhívta dr. Gócs Endrét, hogy diplomáját mutassa be, ami meg is történt. A bemutatott eredeti orvosi oklevél tanúsága szerint

Gócs Endrét 1919 december 6-ikán avatta doktorrá a kolozsvári tudományegyetem.

A diploma egészen szabályszerű, semmi gyanus jelenséget nem lehet észrevenni rajta.

A vizsgálat során dr. Sztajics kihallgatta dr. Haidegger Lajos nyugalmazott vármegyei főorvost is, aki a leghatározottabban kijelentette és a jegyzőkönyv aláírásával is megerősítette, hogy

dr. Gócs Endre már 1919 december hatodika előtt, tehát a diploma kiállítás előtt Eleméren orvosi gyakorlatot folytatott és magát orvosdoktornak adta ki.

Kijelentette dr. Haidegger, hogy erre egész pontosan emlékszik, annyira, hogy bármikor hajlandó rá az esküt is letenni.

A vizsgálat befejezése után dr. Sztajics Jován főorvos a felvett jegyzőkönyveket jelentés kíséretében felterjesztette az orvosi kamarához, ahol valószínűleg rövidesen foglalkozni fognak dr. Gócs Endre ügyével.

Mit mondanak Eleméren?

A Gócs-affér hullámai természetesen a megvádolt orvos első letelepedési helyére is eljutottak. Eleméren ma mindenki arról beszél, hogy mikor költözött oda Gócs. A kérdés lényege ugyan is az, hogy

ha dr. Gócs valóban 1920-ászn költözött Elemérrre, akkor — mint-hogy az első hónapokban nem utazott el sehová — 1920 december 6-ikán nem lehetett Kolozsváron, még kevésbé tette le a kötelező egyéves kórházi praksist.

Paumstöcher Pál németeleméri községi bíró és Schlechter Mátyás volt bíró határozottan emlékeznek arra, hogy Gócs 1919-öszn költözött Becskerekre és jó ideig nem utazott sehová. Ugyancsak határozottan állítja ugyanezt Proc Hugó, akkori községi jegyző és dr. Pérics Áron volt megyei főorvos, aki jelenleg a becskerekai munkásbiztosító főorvosa, viszont dr. Farkas Geyza eleméri földbírtokos úgy emlékszik, hogy Gócs 1919-ben még nem volt Eleméren. Meg kell még állapítani, hogy Elemér község iktatókönyvében

1920 január 20-ikán van iktatva dr. Gócs első kérvénye, amelyben a községben letelepedési engedélyt kért.

Ez utóbbi adattal szemben áll dr. Kovacevics Dusan vármegyei tiszti főorvos nyilatkozata, amely szerint egészen bizonyos, hogy Sztajics eleméri plébános és Papp Dezső 1919-ben kérték, hogy ne gócsítsen akadályt dr. Gócs letelepedése elé és Gócs mielőtt Németeleméren lakást kapott volna, három hónapig a szerbeleméri gyógyszerésznél lakott.

Gócs Endre dr. nyilatkozata

A Bácsmegyei Napló becskerekai munkatársa felkereste dr. Gócs Endrét és megkérdezte, hogy mit szól az ellene felhozott vádakra. Dr. Gócs az következőket mondotta:

— Kérem én egy koncentrikus üldözés középpontjába kerültem. Az én tisz-

Kommunista tüntetés a prágai magyar követség előtt

Több száz kommunista péntek este a Rákosi Mátyás és társai elleni pör beszüntetését követelte

Prágából jelentik: A prágai magyar követség palotájánál péntek este több száz kommunista tüntetést rendezett Rákosi Mátyás volt népbiztos és vádlott-társai mellett. A kommunisták este hét óra felé gyülekeztek a követség épülete előtt és amikor számuk már több százra nőtt,

a kommunista tömeg lármában tüntetett a magyar kormányzati rendszer ellen és Rákosi Mátyás és társai mellett.

A tüntető tömeghez három szónok beszélt, köztük Horus kommunista képviselő.

A szókokok a Rákosiék elleni pör beszüntetését és a kommunista

mozgalom törvényességének elismerését követelték Magyarországtól.

A rendőrség előbb szép szóval próbálta feloszlatni a tüntető tömeget, ami azonban nem sikerült, mert a tüntetők mind fenyegetőbb magatartást tanúsítottak és

heverték a magyar követség épületének ablakait.

Erre nagyobb rendőri karhatalom vonult ki, amely elzárta a magyar követséghez vezető utcákat, a tüntetőket gummibottal szétverte és több tüntetőt letartóztatott. Este nyolc óra után végre helyreállt a rend a magyar követség környékén.

telt kollégáim megloktanának egy kánál vízben. *Kezéririgység kérem, semmi más.* A felhozott vádakra semmi alapjuk. Azt is mondják, hogy nincsen diplomám. *Tessék megnézni, itt van.*

Dr. Gócs megmutatta diplomáját. Megnéztük a dátumot: 1919 december 6. — 1920 januárjában költöztem Elemérré.

Ha 1919-ben Eleméren lettem volna, akkor nem lennék orvos, mert abban az időben fejeztem be tanulmányaimat Kolozsváron.

— Azért kezdhettem azonnal a diploma megszerzése után prakszist, mert mi, akik abban az évben végeztünk Kolozsváron, az utolsó évet az egyetem klinikáján töltöttük, amelyet akkor a magyar orvosok elhagytak és a románok még nem költöztek be. Ezt az évet számították be nekünk kórházi gyakorlatnak.

Közvetőleg megjegyeztük, hogy a becskerekai városi tisztí főorvosi hivatalban úgy van bejegyezve, hogy dr. Gócs Endre kórházi gyakorlatát 1919 december 1-től 1920 december 1-ig végezte a kolozsvári nőgyógyászati klinikán.

— Ezeket az adatokat az ön bementése alapján készítették — mondotta munkatársunk. — *Hogyan lehetséges, hogy 1920 januárjában Beeskerekre költözött és ugyanakkor az egész évet a klinikán töltötte?*

— A bejegyzés téves — válaszolta dr. Gócs. — Nem voltak nálam az irásaim, amikor az adatokat be kellett mondani. *Ha ez a dátum szerepel, akkor a bementésnél tévesztettem egy évet.*

Dr. Gócs Endre a beszélgetés után a városi főorvosi hivatalban kiigazította a dátumot.

A beogradai orvosi kamara döntését nagy érdeklődéssel várják Beeskereken. Sokan dr. Gócsnak, sokan ellenfeleinek adnak igazat, de mindenki egyetért abban, hogy ezt a kínos ügyet minél előbb végleg likvidálni kell.

Dr. Hesslein József

Tolvaj vasuti hivatalnok

Lopások miatt letartóztattak egy horgosi vasutast

A szuboticei vasuti rendőrség pénteken reggel letartóztatta Malesevic Szávó husz éves horgosi vasuti hivatalnokot, akiről kiderült, hogy már hónapok óta rendszeresen dézsmálta a horgosi vasutállomás pénztárát. A lopásokat a vasutállomás főnöke fedezte fel, aki a kezelése alatt álló pénztárt már hónapok óta sohasem találta rendben. Állandóan hetven-nyolcvan dinár hiánya volt. Már kezdettől fogva Malesevicre gyanakodott, de valahányszor megfigyelte, sohasem tudta tetten érni.

Pénteken reggel a vasuti főnök tíz darab tíz dináros bankjegyet T. J. betűkkel megjegyeztet és ezeket a jegyes bankkókat a pénztárba helyezte. Később, amikor megnézte a pénztárt, nyolc darab megjegyzett bankjegy hiányzott. Nyomban jelentést tett a vasuti rendőrségen, ahol megindították a nyomozást és előállították Malesevicet. A vasuti hivatalnoknál, megmotozása után megállapították a jegyes bankjegyeket. A rendőrség erre letartóztatta és megkezdte a kihallgatását.

Malesevic kihallgatása alkalmával beismerte, hogy a kasszát állandóan dézsmálta. Egyben vallomást tett arról is, hogy egy évvel ezelőtt Beeskereken, ahol a pénztárnál volt alkalmazásban, tízezer dinárt elsikkasztott. A vallomásnak erről a részéről jelentést tettek a becskerekai postahivatal főnökének is.

A vasuti rendőrség tovább folytatja a nyomozást, mert az a gyanu, hogy Malesevic a horgosi vasuti főnök magánpénztárát is megdezmálta, mert mint megállapították, a főnöknek is hiányzik ezer dinárja.

Alterus 2318
BENZINMOTOROK,
ELEKTROMOTOROK,
SZIVATTYUK,
DINAMÓGEPEK,
TÜZIFECSKENDŐK, stb.
NOVISAD
KR. PETRA 26. TEL. 414.

Leszállították

a tisztviselők drágasági pótlékát

A legkisebb redukció három, a legnagyobb harminc százalék
A minisztertanács elfogadta a pénzügyminiszter javaslatát

Stanojevic Aca Beogradba érkezett

Beogradból jelentik: Az országos politika eseményei a szerbiai községi választások közeledtével egyre inkább háttérbe szorulnak. A jelölések ugy Szerbiában, mint Délserbiában folyamatban vannak, még pedig nem kisebb vehemenciával, mint az országos képviselő választások idején. Különösen a fővárosi jelölésekkel foglalkozik intenzíven a közvélemény.

Pénteken váratlanul megérkezett Beogradba Stanojevic Aca

és beogradai útját összefüggésbe hozták a főváros radikális párti szervezetében dúló harcral. Általában azt hitték, hogy a radikális párt nesztora az ellentétek kiegyenlítésére jött.

Stanojevic Aca Páris-szállóball lakásán hosszasan tanácskozott Trifunovic Márkóval, a parlament elnökevel és Zsifkovic Ljubával, a radikális klub volt elnökével.

Egyideig résztvett a tanácskozáson Mihajlovic Ilija, a radikális klub alelnöke is. Azzal a hírrel szemben, mintha a vezérek a beograd szervezetben kitört ellentétek kiegyenlítése céljából bármiféle

A minisztertanács elfogadta a tisztviselők fizetésredukcióját

A minisztertanács este fél hattól háromnegyed kilenc óráig tartó ülésén elfogadta az állami tisztviselők drágasági pótlékának ideiglenes leszállításáról szóló pénzügyminiszeri előterjesztést.

Az így megkarakterizált összeget az állam az árvizkárosultak segélyezésére kívánja fordítani. A rendelet szerint a tisztviselők drágasági pótlékának csökkentése az alábbi skála alapján történik:

Az aktív miniszterek és államtitkárok drágasági pótlékát harminc százalékkal szállítják le;

a rendelkezést állományban lévő miniszterek, államtitkárok, valamint aktív állami tisztviselők első kategóriájának első, második és harmadik csoportjába tartozó tisztviselőket és a tábornokokat tizenöt százalékkal;

a törzsisztek, az első kategória negyedik, ötödik és hatodik csoportjába, a második kategória első és második csoportjába tartozó tisztviselőket tíz százalékkal;

a többi katonatisztekét és az első kategória hetedik, nyolcadik és kilencedik, a második kategória harmadik, negyedik és ötödik, a harmadik kategória első, második, harmadik és negyedik csoport-

kisérletet tettek volna, egy tekintélyes radikális párti vezérferfiú a következőket mondotta:

— Stanojevic Aca megérkezése semmi összefüggésben nincs a beograd szervezet két frakciója közti ellentétekkel.

A jelölő gyűlés jegyzőkönyvét Ivkovic Moinesilo dr., a főbizottság delegátusa aláírta, mert a jelölés körül semmitéle szabálytalanságot nem állapított meg. Eppen ezért felesleges Bobics panaszát tárgyalás alá venni. A főbizottság minden egyes tagjára igen kellemetlen benyomást tett, hogy Bobics széles körben publikálta panaszát, még mielőtt az a főbizottság elé került volna. Külön lista felállításának kísérlete pusztán kaland volna és nem komoly pártbontás. Igen sok tekintélyes radikális politikus viszályt okozta a Bobicsal való együttműködést. A lista összeállításához tizen-négy jelölt szükséges a városi tanácsba, negyvenöt a képviselőtestületbe és azok kívül több mint száz aláíró, amit Bobics nehezen tud összehozni. Semmi szükség nincs arra, hogy a főbizottság a panaszokkal foglalkozzék.

jába tartozó tisztviselőket hat százalékkal;

kezelőtisztek és szolgák drágasági pótlékát három százalékkal szállítják le.

A személyi nyugdíjat élvező rokkantak drágasági pótlékát ugyanolyan mértékben csökkentik, mint az aktív szolgálatban lévő tisztviselőket.

Az összes felekezetek lelkeszeinek és egyéb egyházi méltóságainak drágasági pótlékát tizenöt százalékkal;

községi jegyzőket, akik állami pótlékot kapnak, husz százalékkal csökkentik.

A nemzetgyűlési képviselőkre vonatkozólag a kormány javasolni fogja a parlamentnek, hogy a drágasági pótlékokat husz százalékkal szállítsák le. (A képviselők drágasági pótléka napi 180 dinár.)

Minden állandó és speciális honoráriumot, akár havi, akár napidíj formájában kerül kifizetésre, szintén leszállítanak, a járványorvosok, továbbá a pályázat útján megválasztott tisztviselők honoráriumának kivételével. A napi 100 dináron felül külön honoráriumot ötven százalékkal, a száz dinárt meg nem haladót harminc százalékkal csökkentik.

Az állami vállalatoknál kifizetésre ke-

rülő tantiemeket ötven százalékkal szállítják le.

A gyarkorlatban az illetményredukciók eredménye a következő példával szemléltethető:

A miniszterek és az államtitkárok drágasági pótléka havonta 2600 dinárral kevesebb lesz, mint eddig volt. Mint-hogy a miniszterek egyuttal képviselők is és a képviselői drágasági pótlékból havi 1080 dinárt fognak levonni, egy miniszternek összesen 3680 dinárral csökken a havi járandósága. A legmagasabb-rangu tisztviselő, mint például az államtanács elnöke, a legfőbb semmitőszék elnöke, vagy a hadseregvezető tábornokok, akiknek 1500 dinár a drágasági pótléka, 225 dinárral fognak kevesebbet kapni. A legkisebb fizetésű állami alkalmazottak 480 dináros drágasági pótlékából 14 dinárt fognak levonni. Az egész akció pénzügyi eredményéről a pénzügyminiszter még nem tudott pontos felvilágosítást adni a sajtónak. Ennek kiszámítása szombaton fog megtörténni.

A minisztertanács ezenkívül letárgyalta a dalmáciai agrárviszonyok rendezéséről szóló törvényjavaslatot. Sibonik agrárreformügyi miniszter előterjesztése után néhány szakasz kivételével a kormány magáévá tette a javaslatot.

Demokrata képviselők küldöttsége a belügy- miniszternél

A demokrata-párt egy küldöttsége, amelyben Kumanudi Koszta, Grol Milán és Mijovic Aca képviselők vettek részt, felkereste Makszimovic belügyminisztert és a demokrata-párt nevében panaszt emelt: különböző közigazgatási anomáliák miatt. Szóvártatták a szerbiai és délserbiai községi választásokkal kapcsolatban felmerült jelenségeket és sürgették a miniszter választását azokra a kérdésekre, amelyeket a parlament elnöksége útján intéztek hozzá és amelyekre eddig még nem válaszolt. A képviselők különösen Beriszavljevic bitolji főispán ellen emeltek súlyos panaszokat, Grol Milán pedig a szuboticei kerület közigazgatási állapotait tette szóvá és főleg Gellenbein topolai főszolgabíró ügyét, amelyben a belügyminiszter még szintén nem válaszolt.

Makszimovic belügyminiszter ígéretet tett arra, hogy az összes előterjesztett panaszokat megvizsgálja. Kijelentette, hogy már köriratban felhívta a hatóságokat a választások szabadságának tiszteletben tartására és ellenőrizni fogja, hogyan tartják be ezt a rendelkezést. Megígérte végül, hogy a körrendeletet a sajtó útján is nyilvánosságra fogja hozni.

Nikicsék nem hajlandók békülni a Radics-párttal

Az utóbbi napokban sokat beszélnek politikai körökben arról, hogy

Radicsék állítólag akciót indítottak a Nikicsékekkel való kibékülés érdekében.

Érdekes, hogy a sajtó is napok óta foglalkozik már ezzel az ügygel és Radicsék részéről mégsem cáfolták még meg a békülési törekvésekről szóló híreket, annál erélyesebben cáfol azonban a Nikics-párt. Egy Nikics-hez közelálló politikus pénteken nyilatkozott ebben az ügyben az újságírók előtt is és elmondotta, hogy

Nikics csoportja és a Radics-párt között semmitéle programbeli eltérés nincs sem a horvát kérdés, sem a paraszt-kérdés tekintetében. Nikicséknek csak a Radics-párt vezetősege ellen van kifogásuk,

amely rokoni kötelékben álló emberekből áll, akik szerintük kihasználják a horvát paraszt-pártot és az államot is a maguk céljaira.

A Nikics-párt kételkedik abban, hogy kibékülésről egyáltalán szó lehet, mert szerintük a Radics-párt vezetősege már túl messze elkalandozott a horvát népi igazi érdekeitől és köztük és Radicsék között az ellentét azért éleződött ki, mert nem akarták Radics népeinek és komáinak oligarchiáját eltűnni, akik a Nikics-párt szerint a horvát parasztpárt költségvetésének a terhére élnek.

Néhány szó Pálicsról

külöms tekintettel a tennisz-
versenyekre

Na végre, Pálics-
ra bevonult a nem-
zetköziség: a szu-
botikai Lawn-Ten-
nisz-egylet pálicsi
versenyére érke-
zett néhány kül-
földi játékos is és
ez a körülmény
arra késztet, hogy
ezennel ünnepe-
lyesen visszavon-
jam azt a korábban
és könnyelműen tett kijelentésemet,
amely Pálics-fürdő és az idegenforga-
lom közötti gyengéd kapcsolatra vo-
natkozott. A részéről kevésbé felté-
telezett kapcsolat tehát igenis megvan,
ami észrevehető úgy a fürdőn, mint
kapcsolt részein. Pénteken már vidá-
mabb hangulat uralkodott a nagyven-
déglo teraszán, ha füleim nem csaltak
a kurszalonban valaki zongorázott is, a
nagyvendéglo arca az idővel együtt
kiderült, viszont kiderült az is, hogy a
vendéglo árak borsosabbak, mint volt
az elem tálat borsostokány a la Trans-
sylvánia ahogy az étapon szerepelt. Szere-
pelt még a nagyvendéglo teraszán a
ganz tenniszverseny is játékosól, raket-
testől együtt. Összetolt asztalok körül
igyekeztek meggyőződni a pálicsi kop-
ha kiválóságairól. Az ebéd mindamel-
lett vidám hangulathoz ért véget és
utána nyomban megkezdődtek az elő-
készületek a délutáni versenyre, azaz
az étterem egy-kettőre kiürült. A pin-
cérek átsétáltak a cukrászdához cim-
zett szomszéd teraszra ping-pongozni
és a nemzetközi tenniszversenyyel egy-
idejűleg megrendezték az idei első
ping-pongversenyt.

A nagyvendéglo kiürült és megélén-
kült a tennisz-pályához vezető utvo-
nal, amely viszont eddig unatkozott. A
versenyzők siettek továbbvonulni és
az utvonalt ismét nyugalomra térhetett.
Mikor visszaneztem már üresen ásitott
felém. A tennisz-pályához nem mi ér-
tünk elsőnek. Néhány szenvedélyes
játékos versenyen kívül mérkőzött egy-
mással és a játékban élénken résztvet-
tek a labdaszedő gyerekek is, akik nem
győzték a bokrokat megmászni. Végre
sikertől egy-két labdának eltűnni ül-
dözök szeme elől, mire a versenyen
kivüliek levonultak és ezzel kezdetét
vehette a nemzetközi elődöntője, vagyis
az elődöntő folytatása. Sorra felvonul-
tak a krekkek, a középfinomok meg
a pacerek, no meg a jegyszédők. Az
utóbbiaknak jelentéktelen szerepük
akadt, néhány fanatikus drukkeren ki-
vül csak a játékosok voltak jelen. Pe-
dig a tenniszversenyek megérdemelnék
az érdeklődést. Nem a szubotikai Lawn-
Tennisz Klub áldozatkészségét honora-
lóan, hanem, mert magam is meggyő-
ződtem arról, hogy a verseny van olyan
izgalmas, mint egy futballmeccs. És
amellett itt nem bíraskodik a Balázs,
hanem tenniszezik. A csendes szemlélő
pedig itt az ő szájából hallhatja, hogy
rossz volt a bíró. A dolog úgy történt,
hogy elvesztette... de ne vágjunk
előbe.

A Balázst kisorsolták Kiss ellen az
1-es pályára. Egyikük felállt jobbról,
a másik balról, Kunetz Duc pedig a
középen felkapaszkodott a bírói emel-
vénynek kinevezett asztalra állított
székre. Minden különösebb esemény
nélkül folyt a játék a méla csendet csak
a bíró érdeklődései zavarták meg.

— Kérem uraim mi volt ez? és
a kapott választ többnyire beírta a ver-
seny-jegyzőkönyvbe. Felváltva vála-
szoltak hol Balázs, hol Kiss, néha ket-
ten is egyszerre, ilyenkor a bíró dőlé-
mába került. Egyéb baj nem történt. Jó
negyedóra múlva kimondották, hogy
6:1 a Kiss javára. Aztán ismét tovább

folyt a játék és bárhogyan is drukkolt
Horváczki Fábos, a Balázs elvesztette
a második szettet is 6:4 arányban. Nem
volt más mit tennie, otthagya a pályát
és sietve kiesett az elődöntőből.
A férfi egyest a női egyes követte.
Változatosság okáért. A továbbiak előtt
le kell konstatálnom, hogy a hölgyek
valamennyien csinosak és tenniszezni
is tudnak. Egyikük másikuk jobban
forogtatja a raketet, mint párbajhős a

vívókardot. Egyébként a női egyes is
kitünően sikerült, már mint a győztes
számára. Igazán sajnáltam otthagyni.
Nem a győztest. A versenyt, azaz, hogy
is mondjam csak.
Amint visszaindultam a Nagyszálló
felé, láttam egy embert. Az első pillá-
natban feltűnt nekem. Tudniillik nem
volt nála raket. Egészen szokatlan lát-
vány volt — Pálicson.

md.

Igazságügyminisztériumi tisztviselők és a szökött bankár

Érdekes fordulat a Pálffy-féle budapesti bank elleni
nyomozásban

Budapestről jelentik: A Pálffy-féle
bankcég ellen folyamatban levő nyomozás
pénteken érdekes fordulatot vett. A
megszökött Pálffy Sándor elleni rendőri
nyomozás során főképpen azt akarták
megállapítani, hogy Pálffy mire költötte
el azt a rengeteg pénzt, amivel nem tud
elszámolni.

A rendőrségnek az volt a gyanuja,
hogy Pálffy olyan értékekbe fektette a
pénzt, amelyeket könnyű volt elrejtteni.
Ez a gyanu pénteken beigazolódtott,

mert a rendőrség megállapította, hogy
Pálffy több vadonatú autót vásárolt,
amelyeket barátainál és ismerőseinél
rejtett el. Az autót a rendőrség meg-
találta és lefoglalta.

A nyomozás most azok ellen is meg-
indult, akik az autót átvették és elrejt-
tették. A nyomozás két magasrangú
igazságügyminisztériumi tisztviselő ellen
irányul és még szenzációs fejlemények
várhatók az ügyben, amelyben a rend-
őrség titokban folytatja a nyomozást.

LEGUJABB

Háromszázötven főnyi többségre számít a Poincaré-kormány

Barthou a miniszterelnök helyettese, Herriot a közoktatásügyi
miniszter — A kormány tizenhárom tagja közül hat a volt
miniszterelnök — A radikálisok várakozó álláspontra helyez-
kednek az új kormánnyal szemben

Kedden mutatkozik be a kamarában az új francia kormány

Párisból jelentik: Poincaré péntek
déli tizenkét órakor az Elyséebe ment,
ahol fél kettőig tárgyalat Doumergue
köztársasági elnökkel. Az Elyséeből ki-
jött Poincaré közölte a sajtó képvé-
selőivel, hogy sikerült az új kormányt
megalakítani. A kormány tagjainak vég-
leges névsora a következő:

Miniszterelnök és pénzügy: Poin-
caré.

Igazságügy és a miniszterelnök
helyettese: Barthou.

Külgügy: Briand.

Hadügy: Painlevé.

Tengerészet: Leagues.

Közmunkaügy: Tardieu.

Közoktatásügy: Herriot.

Kereskedelemügy: Bokanovski.

Belügy: Albert Sarraut.

Nyugdíjügy és a felszabadult te-
rület minisztere: Louis Marin.

Gyarmatügy: Perriot.

Népjóléti és munkaügy: André

Falliceres.

Mezőgazdaság: Queuilles.

A sajtó egyértelműen megállapítja,
hogy

az új kabinet tényleg a nemzeti
egyesülés kormánya, amelyben a
szélső jobboldalról a szélső balig
minden párt képviselve van.

Összesen tizenhárom tagja van az új
kormánynak, akik közül négy a szená-
tor és kilenc a képviselő. A kormány
szénátor tagjai közül kettő a köztársasági
egyesülés, kettő pedig a baloldali
demokrata-párt tagja. Ez az utóbbi je-
lel meg a szenátusban a radikális ka-
marai frakciónak és ide kell számítani
Sarrazin-t, akit csak néhány nappal eze-
lőtt választottak meg szenátornak és
még nem lépett be egyik pártba sem.

A kormány kilenc képviselőtagja kö-
zül kettő köztársasági szocialista, kettő
radikális szocialista, egy baloldali köz-
társasági demokrata, egy baloldali köz-
társasági, egy baloldali radikális és egy
a köztársasági demokrata egyesítés

pártjának a tagja.

Általános feltűnést kelt, hogy
a kormány tizenhárom tagja kö-
zött hat volt miniszterelnök szere-
pel.

Az esti órákig még nem tisztázódott,
hogy a kormány megalakításánál fel-
merült nehézségek az új kormány ki-
nevezésével megszűntek-e. Ugyanis

a radikális kamarai frakció a ko-
rmányalakítási tárgyalások folya-
mán a leghatározottabban állást
foglalt az ellen, hogy a nemzeti
egyesülés kormányának élén olyan
exponált jobboldali politikus álljon,
mint Poincaré.

A radikális kamarai frakciót ugyan az
új kormányban három képviselő és
a legnagyobb feltűnést kelti, hogy

Herriot, a radikális kamarai frak-
ció vezére is tárcát vállalt a Poin-
caré-kormányban.

az azonban még nem jelenti azt, hogy
a radikális-párt feltétlenül támogatja
az új kormányt.

A radikális-párt ebben az ügyben
péntek estére közös értekezletre hívta
össze szenátor- és képviselő-tagjait és
az értekezleten határozatot fogadtak
el, amely kimondja, hogy

a radikális párt a politikai helyzet
legújabb fejleményeit hallgatóság
tudomásul veszi és nem foglal ál-
lást sem a kormány ellen, sem mel-
lette.

Politikai körökben a késő esti órák-
ban az a vélemény alakult ki, hogy a
radikális-párt tagjainak körülbelül a fe-
le a kormány mellett, a fele pedig el-
lene fog szavazni. Ilyen körülmények
között

a kormány háromszázötven főnyi
többségre számíthat a kamarában.

Az új kormány péntek délután tar-
totta az első minisztertanácsot, amelyen
főképpen technikai kérdéseket beszél-
tek meg. A minisztertanács után Poin-
caré közölte a sajtó képviselőivel, hogy

az új kormány a jövő hét keddén
mutatkozik be a kamarában és a
szenátusban és azonnal beterjeszti
pénzügyi javaslatát,

amelynek haladéktalan tárgyalását fog-
ja kérni.

Az új kormány este testületileg az
Elyséebe vonult, ahol Poincaré bemu-
tatta a kormány tagjait a köztársasági
elnöknek.

A kormány pénzügyi programját il-
letőleg úgy tudják, hogy

Poincaré elsősorban a közvetlen
adókra helyezi a fősúlyt
és könyörtelenül be fogja hajtani a há-
tralékos adókat. Poincaré egyébként a
jövő hét folyamán találkozni fog Mellon
amerikai pénzügyi államtitkárral, akivel
nem hivatalos megbeszélést fog folytatni.
A kormányhoz közelálló körök meg-
elégedéssel állapítják meg, hogy a nem-
zetvédelmi kötvények tömeges beváltá-
sa megszűnt.

A parlament folyosóján a késő esti
órákban az a vélemény alakult ki, hogy
a pénzügyi javaslatokkal a parla-
ment a jövő hét folyamán végez
és a hét végén a törvényhozás már
megkezdheti nyári szünetét.

Ezer kiló kenyér

A szubotikai nemzeti bizottság első
akciója az árvizkárosultak javára

Az árvizkárosultakat segélyező szu-
botikai Nemzeti Bizottság pénteken dél-
után hat órakor a városháza nagyter-
mében Gyorgyevics Dragoszlávné el-
nökölte alatt ülést tartott. Az elnöklő
főispánnal bejelentette, hogy eddig ki-
lenc métermázsza búzát gyűjtött össze.
A bizottság úgy határozott, hogy a bu-
zát becsereleli lisztre és abból még az
éjszaka folyamán kenyeret süttetnek,
amit az árvizkárosultak és a szegény
munkások között fognak kiosztani, akik
a töltésken dolgoznak. A bizottság
szombaton reggel érintkezésbe fog lépni
a szombori főispánnal és a körülbelül
ezer kiló kenyeret oda fogják vinni,
ahol a legnagyobb szükség van rá.

Az ülésen tekintettel arra, hogy azon
a megválasztott tagoknak csak kis ré-
sze jelent meg, mást nem határoztak.
A bizottság ezért szombaton délután
hat órára új ülést hívott össze és kéri
a bizottság tagjait, hogy az ülésen, te-
kintettel a letárgyalandó ügyek fontos-
ságára, feltétlenül jelenjenek meg.

Szibéria helyett Szubotícára gyalogolt

A vasuti csendőrség őrizetbe vett
egy eton-frizurás asszonyt

A szubotikai vasuti rendőrség péntek
este letartóztatott egy jól öltözött
eton-frizurás asszonyt, aki azt mondotta,
hogy Pacjucska Irénnek hívják és
Országból, a kivi kormányzóság-
ból jött gyalog Szubotícára.

Az őrizetbe vett asszony elmondotta,
hogy ezelőtt Szibériában lakott, ahol
házát a kommunisták három év előtt
felgyújtották. Az égo házból az asszony
két gyermeke bennégett, férjét elhur-
colták katonának, őt magát pedig ki-
utasították Szibériából. Gyalog men-
kült el és a kivi kormányzóságban te-
lepedett le, azonban nemsokára hon-
vágyat érzett és elhatározta, hogy visz-
szamegy Szibériába. El is indult gya-
log és ment mindig arra, amerre úgy
érezte, hogy hidegebb van. Sehol senki
sem tartóztatta föl és csak most tudta
meg, hogy milyen messze vetődött Szib-
ériától.

Az eton-frizurás asszonynál semmi-
féle irást nem találtak, mindössze né-
hány értékes gyűrű volt nála. A vasuti
rendőrség megindította a nyomozást
annak megállapítására, hogy a kalandos
elbeszéléséből mi igaz. Különösen azt
tartják érthetetlennek, hogy Pacjucska
Irén a legnagyobb meglepetéssel azt hitte,
hogy Szibéria felé jár.

HIREK

Ejszaka

Nem sok látni való van az éjszakai uccán. Ha nem esik az eső (és mikor nem esik?), akkor is néptelen a szubotícai ucca, amely valamikor hangos, kurjantásos volt. Részeg emberek dalolták végig. Most sokkal józanabbak vagyunk. Részeg embert alig látni. Aki berugott, az is annyira józan, hogy nem rikoltoz. Respektálja a nyelvrendeletet s inkább némán dülöngél.

Lámpa csak mutatóban ég. Világosság csak messziről a városháza és a kávéházak tájékről látszik. A kávéházakat is záriák már, simmyzó vendég még akad, mulató azonban nem és simmy, kapuciner és málnaszörp kedvéért nem érdemes nyitva tartani.

Messziről futó alakok ütemes léptei és kiáltás hallatszik:

— Rendőr! Rendőr!

A futólépések közelednek és az éjszakai csudba mind rémesebben süvit bele a rendőr-rendőr-kiáltás.

Két suhanc ordítja végig az éjszakát s amint a főucca felé közelednek, hízakodóbb, de gyakoribb is a kiáltásuk:

— Rendőr! Rendőr!

Ablakok nyílnak ki. Alakokból felzavart emberek jelennek meg. Mindenki izgatott s kíváncsi, hogy mi történhetett. Gyilkosság? Családi dráma? Életet, vagy vagyont oroznak valahol bűnös emberek? A sötétség elnyeli a két kiáltózt. A kíváncsiak még percekig az ablakban állnak s feleletet várnak az izgatató kérdésre: mi történt.

... És az éjszaka nagyszerű megfigyelésre ad alkalmat. Megismerem: az embert, aki nem kíváncsi, aki nem akarja tudni, miért ordít kétségbeesetten a két rohanó suhanc. A sarkl rendőr ő. Aki, mikor az első kiáltás felhallatszik, bebujik a sötét kapumélyedésbe és ott áll sokáig azután is, amikor már messze távolodtak a futó léptek. Vajon mire gondol ott elhujva a kapualj sötétjében? Lusta érdeklődni, vagy annyira ragaszkodik a helyhez, ahova állított, hogy egy kis ember-vér, gyilkosság, verekedés miatt nem akarja ott hagyni. Vagy talán fél éjszaka verekedők közé menni? Annyi bizonyos, hogy nem valami ambiciózus ember. Nem stróber. A szenzációs bűnygek kinyomozását a kollégájára hagyja. De az is lehet, hogy már ott tart, hogy konstatálja: nem is érdemes ambiciózusnak lenni.

*

— A parlament elnökeinek tanácskozására a miniszterelnökkel. Beogradból jelentik: Trifkovic, a parlament elnöke péntek este felkereste Uzunovic miniszterelnököt, akivel hosszas tanácskozást folytatott. A konferencia után Trifkovic Márkó kijelentette, hogy kizárólag az árviz ügyében folytatott megbeszélést a miniszterelnökkel, akinél az árvizkárosultak minél hathatósabb segítyezése érdekében intervenciált. Politikai körökben azt hiszik, hogy a tanácskozáson szó volt a radikális-párt belső pártkérdéseiről is.

— A miniszterelnök informálódik a kereskedelmi és ipari kérdésekről. Beogradból jelentik: Petrovics Andrea államtitkár köriratot intézett az ország összes kereskedelmi, ipari és gyáripari kamaráihoz, amelyeket felszólít, hogy minden egyes kérvényt, előterjesztést és javaslatot, amelyet egyes minisztériumokhoz intéznek, másodpéldányban juttassák el a miniszterelnökséghez is, hogy a miniszterelnök értesülve legyen az összes kérdésekről, amelyek a kamarákkal kapcsolatosak.

— Megszűnt a newyorki földalatti vasut alkalmazottainak sztrájkja. Newyorkból jelentik: A földalatti vasut alkalmazottainak sztrájkja megszűnt, mert a vasutársaságnak részint új alkalmazottakkal, részint sztrájkörökkel sikerült rendes menetrendszerű forgalmat biztosítani. Ennek következtében csütörtökön valamennyi sztrájkoló alkalmazott új munkába állt.

— Györgyevics Dragoszlávné gyűjtése az árvizkárosultak javára. Györgyevics Dragoszláv szubotícai főispánja tovább folytatja a gyűjtést az árvizkárosultak javára. Legutóbb a következők adakoztak: Spartáj Sándor 500, Heumann Mór 50, Spitzer Sándor 30, Ruffi testvérek 500, Rottman Imre 500, Fischer Ernest 500, Klein Géza 300, Steiner Imre 100, dr. Vécsi Samu 100, dr. Ivandekics Pájo 200, dr. Martiniusz Josip 100, dr. Rafajlovics Milos 300, dr. Török Béla 200, dr. Dimitrijevic Dragomir és felesége 1000, dr. Perazics Bozsádár 500, Krausz Simon 40, Poljoprivredna i Zolazna Banka 500, Nagy Samu 100, Weigand i Comp 500, Buchsbaum 100, Frankl és Lövi 300, Halbrohr és Társa 500, Bäsch i Vig 300, Róth Armin 600, Lederer Emil 250, Mamuzsics Lázárné 1000, Györgyevics Nikola 500, Goldner Testvérek 200, Márványipar 300, Dohány Zoltán 500, Kohn Mór 200, Vasbutorgyár 500, Transport 150, dr. Heizler 200, Vukovic Grga 250, »Nada« drogéria 150, özv. Sár Sándorné cég 200, Kaufmann Herman 250, Vig Sándor 200, dr. Horváth Mór 100, Pivarev Radován 100, Sonnenberg Salamon 100, Székely és Vukovic 500, Stefanovic 100, Blum 100, Közgazdasági Bank 5000, Fabrika »Zorka« 5000, Korhec-cég 500. A főispánné gyűjtésének eddigi eredménye már meghaladja a nyolcvanezer dinárt.

— Megérkezett Szubotíca az optásokról szóló rendelet. A szubotícai főispáni hivatalhoz pénteken érkezett be a belügyminisztérium 9650. számú rendelete, amely a Magyarország javára optáltak itartózkodását meghosszabbítja. Mint a Bácsmegyei Napló jelentette, a belügyminiszter az optáltak itartózkodását 1929 július 26-ikáig hosszabbította meg. Az optáltak a határidő lejártáig a politikai jogok gyakorlásán kívül teljes állampolgári jogokat élveznek. A rendelet megemlékezik arról, hogy az érdekeltek, ha a hatóságok nem tartanak be a belügyminisztérium intézkedését, jelentésként be közvetlenül a belügyminisztériummal.

— Nemzetközi kutyakiállítás Ljubljánában. Ljubljánából jelentik: A »Jugoslavenski Kinoloski Savez« szeptember 8-án és 9-ikén Ljubljánában nemzetközi kutyakiállítást rendez. A kutyakiállításra az ország minden részéről érkeztek már bejelentések és a külföld is, különösen Ausztria és Csehszlovákia nagy érdeklődést mutat az első jugoszláv kutyakiállítás iránt.

— A felelősségi bíróság helybenhagyta a gyilkos orosz operaénekes büntetését. Noviszadról jelentik: A noviszadi felelősségi bíróság Aranicki-tanácsa pénteken délelőtt tíz órakor hirdette ki Timotijevics Gregor volt orosz operaénekes előtt a felelősségi bíróság ítéletét. Timotijevics 1924 november hó 1-én szerelemféltésből lelötte Kanerev-szki Gregor Szabinov orosz menekültet. A noviszadi törvényszék a gyilkos orosz operaénekest tíz évi fegyházra és hat évi hivatalvesztésre ítélte. A felelősségi bíróság helybenhagyta az ítéletet, csak a hivatalvesztésre vonatkozó részt, mint amely nem alapszik törvényen, törölte. Az elítélt semmisségi panaszt jelentett be és ismételtlen követelte, hogy orosz tiszti bíróság elé állítsák. Az ügyész is semmisségi panaszt jelentett be.

— Reorganizálják a szombori villamostelepet. Szomborból jelentik: A szombori villamostelep bérletére a városi tanács — mint ismeretes — pályázatot írt ki, amelyre a Mac Daniel amerikai pénzcsoporth és a jugoszláv Ganzgyár nyújtották be ajánlataikat. A város kizsálasztott tanácsa egyik ajánlatot sem fogadta el, hanem úgy határozott, hogy a villamos telepet reorganizálja és továbbra is házi kezelésben vezeti tovább. A közgyűlési határozat után a városi tanács megbizta a Skodaműveket, hogy készítsen részletes tervezetet a villamostelep reorganizálására. A Skoda-gyár most készült el a tervezettel, amelyet a város pénzügyi bizottsága pénteki ülésén tárgyalta le. A Skoda-gyár tervezete szerint a kábeleket alsó vezetékre kell berendezni és a használhatatlan vezetékeket ki kell cserélni. Új elosztó állomásokat, gazdaságosabb gépeket kell berendezni. Az eddigi százhuszas feszültségű telepet háromszázötven volt feszültségűre kell átváltoztatni. A tervezet szerint az összes munkálatok két év alatt minden üzemzavar nélkül keresztülvihetők. Az átalakítási munkálatok hatmillióhat-száz-ezer dinárba kerülnek. Szombor város pénzügyi bizottsága elfogadta a tervezetet és megbizta a városi tanácsot, hogy azt előzetes jóváhagyás végett terjessze fel az építészeti minisztériumhoz. Ha az építészeti miniszter a tervezetet elfogadhatónak találja, akkor a városi tanács a tervezet alapján új pályázatot fog kiírni a villamostelep megépítésére.

— Tanári áthelyezések és nyugdíjazások a Vajdaságban. A közoktatásiügyi minisztérium csütörtökön rendeletet bocsátott ki, amellyel a következő változásokat eszközölte a vajdasági tanári személyekben: Dubai István gimnáziumi tanárt Kragujevácról Velika-Kikindára, Császár Gyula tanárt Kumonovórol Noviszadra, dr. Jug Velimir tanárt Vrsacról Velika-Beckerekre, dr. Bratanics Rudolfot Szrbobranból Nisbe, Polyaneec Ferencet Szubotícaáról Szarajevóba, Nikolics Nikolát Pozsegáról Noviszadra, Rakocsevics Márkót Velika-Kikindáról Niksicsebe, Popovics Borivojt Velika-Beckerekéről Beogradba, dr. Robiesek Makszimot Murska-Szobotáról Mariborba, Jakovljevic Márkót Szkopljéből Noviszadra helyezte át. Breduran Nikola vrsaci gimnáziumi tanárt nyugdíjazták.

— Új padokat állítanak fel a szubotícai parkokban és a főbb utvonalakon. A szubotícai városi tanács most foglalkozott a Kurir hirdető- és lapterjesztő vállalat beadványával, amelyben reklám-padok felállítására tett ajánlatot. A városi tanács elfogadta az ajánlatot, a melynek alapján a Kurir a vasuti- és városháza előtti parkban, az Alekszandrova-uccán és más főbb utvonalakon és parkokban egyelőre száz padot állít fel, amelyeken reklámtáblákat helyez el. A vasalaplazon nyugvó két oldalra hajlítható támlájú modern padokat már a legközelebbi napokban felállítják és ezzel a szubotícai uccák újabb nagyvárosi szint nyerne, a korzózó és vilamosokra várakozó közönségnek pedig a kényelmét fogja szolgálni az értelmes új vállalkozás.

— Tűs Belgiumban a buzalisztból készült kenyér. Brüsszelből jelentik: A hivatalos lap pénteki száma királyi rendeletet közöl, amely szerint tiszta buzalisztból ezentúl tilos Belgiumban kenyeret készíteni.

— Nagy riadalom Szomborban egy főrobbantott ekrazitombba miatt. Szomborból jelentik: Csütörtök este nyolc óra tájban hatalmas robbanás történt Szomborban. A robbanás nagy riadalmat keltett és a riadalom még nagyobb lett, amikor valaki azt a hírt terjesztette, hogy a Duna Bezdánál áttörte a gátat és ilyen módon akariák a lakosságot a menekülésre figyelmeztetni. Csakhamar kiderült, hogy az elterjedt rémhírek nem felelnek meg a valóságnak. Az ekrazitombát a katonaság próbaképpen robbantották föl.

— A bácskai tűzoltószövetség laktanyát épít Szomborban. Szomborból jelentik: A bácskai tűzoltószövetség elhatározta, hogy Szomborban több millió dinár befektetéssel laktanyát épít, amelyben a szövetség is helyiséget kap. A tűzoltószövetség az építkezéshez szükséges összeg megszerzésére sorsjátérendélyt kért a pénzügyminisztertől. A pénzügyminiszter a kérést teljesítette és megengedte, hogy a tűzoltószövetség 300.000 darab huszonnégyes sorsjegyet bocsásson ki.

A mazdaznan főmufti viccel

Isten bizony igazam van. Ujságban olvastam, egy egész jobb sorsra érdemes kollumnán keresztül, hogy a mazdaznan főproféta és tevehajesdr Bécsben ilózik és folyton viccel. Beszél, uyilatkozik, vifatkozik. Zsebkendőjét színetközben rendbehozza a megfelelő érzékszervét és újra kezdi. És ez a professzor, vagy micsoda kérdez. Sokat. Egy mazdaznan, aki mindig kérdez. Akár kell, akár nem. Direkt froclizza a riportereket. És etnografiai előadásokat tart nekik árjáról és turániakról és germán törzsalakulásáról. Komolyan és pözolva erősitgeti, hogy ő azért érkezett az osztrák köztársaság fővárosába, mert elsősorban ott kell inspeleözni az emberek életrendje fölött. És megvetéssel beszél Bécséről és a növényevőkről. Nem türi a konkurrenciát. Ő érkezett legkésőbb a gyomor-spekulálók táborába. És mégsem türi. Semmi beleszólása nem volna egy rendes és szolid üzleti fellogás szerint, de ő elhatározta, hogy nem türi. Ő egy ilyen szigoru proféta, mint a lapok írják, nagy esontkeretes pápaszemmel és újdivat alapján szabott igen bő nadrággal. Még szines zsebkendő is kilittyeg az oldalzsebéből, akár egy jól nevelt droguista segédnek. Szóval elegáns a nagyüzemmel működő gyomor és erkölcsnuceráj kiváló képviselője. Direkt hódító jelenség a kavargó Ring keringő szökeségei között. A koptatók nagy reformátora szigoru és hajthatatlan ember. Ellenmondást nem tűró hangon jelentette ki, hogy nem szívebb a turániakat és a zsidókat a mazdaznan szentélyben. Hiába is tolakszának. Ott csak árja-germánok foglalhatnak helyet. És szökek. Ugy kell nekik.

Mesterházy Ambrus

— A zagrebi tanítóképző százötvenéves jubileuma. Zagrebből jelentik: A zagrebi tanítóképző szeptember hónapban fogja megünnepelni fennállásának százötvenéves jubileumát. Az iskola igazgatósága jubileumi könyvet fog kiadni az iskola történetéről és növendékeiről. Jugoszláviában ez az intézet a legrégebb közoktatásiügyi intézmény.

— Titokzatos körülmények között eltűnt egy szentaj nevelő. Szentáról jelentik: Király József szentaj kereskedő bejelentette a rendőrségen, hogy a nála alkalmazásban levő Marojevics Danica huszonhárom éves zagrebi illetőségű nevelőny nyomtalanul eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy a nevelőny eltűnését megelőző napokban felkereste Királyék ismerőseit, akikről Király nevében revolvért kért kölcsön, kérését azonban seholy sem teljesítették. A rendőrség arra következtet, hogy Marojevics Danica öngyilkosságot követett el. A nyomozást tovább folytatják.

— Szabadlára helyezték a kikindai sorsjegycsalás gyanúsítottjait. Kikindáról jelentik: A kikindai rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatta Rajicsics Milán, Filip Géza, Dömötör Erzsébet és Doneszlin Mirosláv kikindai sorsjegycsalókat, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy hamis sorsjegyeket árulnak. A nyomozás befejezése után valamennyiöket átkísérték az ügyészségre, amely azonban szabadlára helyezte őket. Kiderült ugyanis, hogy a gyanúsítottak hivatasos sorsjegycsalók és semmiféle csalást nem követtek el.

— Betörés a palánkai moziba. Noviszadról jelentik: Graszl Ede bácskapa-lánkai mozitulajdonos feljelentést tett a palánkai rendőrségen, hogy valaki behatolt a mozi pénztárába és onnan több száz dinár készpénzt lopott el. A rendőrség letartóztatta a tettest Gomola Ferenc asztalos személyében. Gomola a lopott pénzen nagyobb bevásárlásokat eszközölt. Beszállították a noviszadi ügyészséghez.

Szociáldemokrata mentőtanuk Vágiék mellett

Újpest város tanácsának tagjai megvédték a bíróság előtt Hajdu Henriket

— Az elütni motor. Beeskerekről jelentik: Ilics Bránko szerbítel malomtulajdonos özvegye feljelentést tett a csendőrségen, hogy elloptak tőle egy motort, mely százharmánczár dinárt ért. A csendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy a motor Mrksics Csedomir szerbítel kocsiműrosánál van. Mrksics azt vallotta, hogy a motort az A. E. G. noviszadi cégtől kapta azzal, hogy adja el valakinek. A motort a cég vitette el Ilics malmából, mert a vételárát nem fizették ki érte. A csendőrség jelentést tett az esetről az ügyészségnek.

— Amikor a szomszéd téved. Beeskerekről jelentik: Petrovics Szlavko beeskereki banktisztviselőt, a tisztviselők szövetségének elnökét, csütörtök este lakásán meglátogatta három munkás: Bögnér János, Berta Imre és Binder Nándor, akik kommunista agitáció gyanúja alatt már több ízben le voltak tartóztatva. Az egyik szomszédnak gyanus volt az esti látogatás, elszaladt a csendőrségre, mely azt hívén, hogy kommunista összeesküvésről van szó, Petrovicsot és a három munkást letartóztatta. A csendőrség pénteken házkutatást is tartott a letartóztatottak lakásán és bár emmi kompromittáló iratot nem talált, Petrovicsot és három társát átkísérték az ügyészségre. A vizsgálóbíró azonban a letartóztatottakat kihallgatásuk után még pénteken szabadlábrahelyezte.

— Csavargásért egy évi fogház. Noviszadról jelentik: A titeli járásbíró pénteken az államvédelmi törvény alapján egy évi fogházra ítélte Dimitrov Katica dóbríkovilyi asszonyt csavargásért és kártyavetésért. Az ítéletet a büntetés kitöltése végett nyomban beszállították a noviszadi ügyészség fogházába.

— A nyomor elől a halálba. Kraljevbregről jelentik: Csiga Lajosné ötvenhétéves budapesti születésű, szegedi lakos, aki kettősbírtokos határátlépési igazolvánnyal járt át Kraljevbregrre, csütörtökön délután, míg a háziasszonya, özvegy Szücs Józsefné távol volt, maróluggal megmérgezte magát és kilenc szenvedés után meghalt. A szerencsétlen asszony nyomora miatt lett öngyilkos.

— Súlyos autómobil-katasztrófa Berlin mellett. Berlinből jelentik: Stans környékén csütörtök délután súlyos autókatasztrófa történt. A Vierwaldstätti felől Luzernen át Engelberg felé vezető útnál egy nagy turautó összeütközött az engelbergi vonattal. Az autó darabokra tört és az utasok széles ívben repültek ki a kocsiból. Az autó benzintartálya felrobbant és a soffőr, valamint egy utas ruhája lángborult. Hölger müncheni gyáros szörnyethalt, felesége súlyos sérüléseket szenvedett, a pilseni Porgesz-házaspár is életveszélyesen megsebesült, huszonöt éves lányuk pedig kórházszállítás közben meghalt. A soffőr olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a halállal vívódik.

— A kisanant és a bolgár kérdés. Bukarestből jelentik: Mitilneu külügyminiszter egyes lapközléményekkel kapcsolatban, amelyek arról szóltak, hogy a bolgár kérdésben való állásfoglalás céljából a kisanantot újabb konferenciára akarják összehívni, a sajtó képviselői előtt a következőképpen nyilatkozott:

— Nem tettem semmiféle javaslatot arra nézve, hogy a kisanant államok újabb értekezletre üljenek össze a bolgár kérdés megvívsgálása céljából. Ezt a kérdést a legutóbbi konferencián részletesen tárgyaltuk és teljes az egyetértés e tekintetben is a kisanant államok között. Valamennyien fentartjuk azt a korábbi álláspontunkat, hogy hatályos és komoly ellenőrzést kívánunk a bolgár kölesön felhasználásának ellenőrzésére. Ebben a kérdésben Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia már megtette a szükséges lépéseket és Görögország is csatlakozott hozzáink.

— Budapestről jelentik: Rákosi Mátyás és társai bünpörének pénteki tárgyalásán folytatták a tanúkihallgatásokat. Az első tanu, Horovitz Gábor, a famunkások szövetségének főtitkára, a szociáldemokrata-párt egyik vezetője, elmondotta, hogy a szociáldemokrata-pártban 1924-ben kezdődött az ellenzéki mozgalom. Biztos tudomása van arról, hogy a Vág-párt epügy, mint a szociáldemokrata-párt a második internacionálé alapján áll és külföldön csak szociáldemokratákkal állott összeköttetésben, köztük Böhm Vilmossal, Kunfi Zsigmondal, Garami Ernővel, Garbai Sándorral és Buchinger Manóval, akik ma is tagjai a szociáldemokrata-pártnak és a kommün alatt is szociáldemokraták voltak. Arról nincs tudomása, hogy Vágiék külföldről pénzt kaptak volna.

Miskolczy ügyész kérdésére Horovitz Gábor kijelentette, hogy Vági Ist-

— Az öt év után elfogott betörő. Noviszadról jelentik: Fülöp János szabósegédet, aki 1921-ben a Szekeres-féle betörőbanda tagja volt, letartóztatása elől Magyarországra szökött, a noviszadi rendőrség — mint jelentették — a napokban elfogta. Fülöpöt átadták az ügyészségnek és pénteken a vizsgálóbíró elrendelte ellene a vizsgálati fogságot.

— Veszett kutya marta meg a román trónörökösöt. Bukarestből jelentik: A Rader jelentése szerint Mihály trónörökös Heléna hercegnő kutyája megharapta. Az Adaverul értesítése szerint megállapították, hogy a kutya veszett volt és ezért a trónörökösöt Bukarestbe szállították és kezelés alá vették.

— Megszüntetik Csehszlovákiában a katonák választójogát. Prágából jelentik: A hivatalnoki kormány a Lidove Listy jelentése szerint törvényjavaslatot dolgozott ki a katonák választójogának megszüntetéséről. A törvényjavaslat értelmében tényleges szolgálatban levő katonák, akár tiszti, akár legénységi állományu, továbbá a tartalékosok a fegyvergyakorlat idején nem élhetnek a választói joggal.

— Katonai pompával temették az orosz cseka főnökét. Moszkvából jelentik: Dzerzsinszkiné, a cseka főnökének holtteste huszonnégy óráig volt felravalozva a szovjetunió székházában, majd csütörtökön katonai pompával temették el a Vörös-téren, Lenin mauzóleuma mögött. A temetésen sok ezer munkás vett részt és a koporsó sirbátételekor sortűz dördült el, ágyulvések hangzottak és az összes gyárszírénák megszólaltak.

— Az angol szakszervezetek egyesülni akarnak az orosz szakszervezetekkel. Londonból jelentik: Az angol szakszervezeti tanács, melyben az utóbbi sztrájkok alatt a radikális elemek jutottak többségbe, átiratot intézett az orosz szakszervezetek tanácsához, melyben tudatja, hogy a szakszervezeti központba indítványt nyújtott be azzal a kívánsággal, hogy Párisban nemzetközi szakszervezeti kongresszust hívjanak össze valamennyi munkásszakszervezet egyesítésére, beleértve a bolsevista, Oroszország szakszervezeteit is.

— Autókatasztrófa Newyorkban nyolc halottal. Newyorkból jelentik: Egy utassokkal tulzsufolt társas autómobil csütörtök délután Newyork mellett az országút egyik kanyarulatánál felborult és maga alá temette utasait. A gépkocsi roncsai alól nyolc asszonyt és gyermeket holtan húztak ki, harmincketten pedig súlyosan megsebesültek.

vánt mindig becsületes, rendes embernek ismerte, aki sohasem árult el bolsevista hajlamokat. A Vági-pártot szerinte a szociáldemokratáktól nem elvi, hanem taktikai kérdés választja el.

Semsei Aladár, Újpest város polgármestere, Virányi Teofil újpesti kulturatanácsos és Faggyas Gyula dr. újpesti városi főorvos, Hajdu Henrik működéséről tettek tanuvallomást és valamennyien kijelentették, hogy Hajdu kulturtevékenységével nemcsak a szocialista, hanem a magyar érdekeket is mindenkor szem előtt tartotta. Ugy az újpesti színház, mint a városi könyvtár felállítására Hajdu érdemeket szerzett és sohasem merült föl ellene semmi kifogás.

Több jelentéktelenebb tanu kihallgatása után az elnök a tárgyalás folytatását szombatra halasztotta, amikor többek közt kihallgatják Hébelt Ede dr. nemzetgyűlési képviselőt is.

— Meddig kell beizetni a telefonelőfizetési díjakat? Noviszadról jelentik: A posta- és táviratügyi minisztérium legújabb rendeletével megváltoztatta azt az eddigi rendelkezést, mely szerint a telefonelőfizetési díjak felvételét, legkésőbb január és július elsejéig kiízetendők. A rendelet ezt a határidőt január 30-ig, illetve július 30-ig meghosszabbította.

— Meglopott inas. Noviszadról jelentik: Petrovics Pál szremszki-karloveci villanyszerelő csütörtök reggel Jeremics Lázár nevű inasát Noviszadra küldötte, hogy ott Gausz János papírkereskedésében fényképreteket vásároljon. Az inas 7385 dinárért vásárolt kereteket, és este vissza akart utazni Karlovcira, azonban a pályaudvar harmadosztályu várótermében elaludt és amikor felébredt, hiányzott a zsebéből néhány száz dinár, amely a vásárlásból még megmaradt. A rendőrség elfogott egy sővéi munkást, akit a tett elkövetésével gyanúsít.

— Anna-bál Horgoson. Horgosról jelentik: A horgosi ifjuság július 25-én este kilenc órai kezdettel műsoros estélyvel egybekötött Anna-bálat rendez. A színe kerülő darabokat Szabó Marci rendezi. A műsor szólókból, duettekkel és egyfelvonásos operettekkel áll. A mulatságot a horgosi Drach-féle vendéglőben tartják meg. A műsört reggelig tartó tánc követi.

— Téboldyába szállították, mert egy négerhez akart férjhezmenni. New Jersey államban történt a napokban, hogy egy huszonegy éves leány, Gladys Jones már ki is tüzte az esküvőjét, amelyen egy néger emberrel akar házasságot kötni. Három nappal az esküvő előtt a leány szülei felkérték a hatóságot, hogy rendelje el leányuk elmeállapotának megvívsgálását, mert ők azt hiszik, hogy leányuk megőrült, amit az is bizonyít, hogy egy négerhez akar férjhezmenni. A törvényszéki orvosok sürgősen meg is állapították, hogy a leány elmebeteg és így a menyasszonyt az esküvő helyett a téboldyába szállították.

— Kvótán felül visszatérhetnek Amerikába a veteránok. Az Egyesült Államok zágredi konzulátusa a kivándorlási hivatal utján közli, hogy az amerikai kormány megkönnyíti mindazoknak Amerikába való visszatérését, akik a háború alatt az amerikai hadseregben, vagy a haditengerészetnél szolgáltak. Ezek az ugynevezett veteránok 1927 május 26-ig kvótán felül kaphatnak amerikai vízumot. Az erre vonatkozó törvény lehetővé teszi, hogy a veteránok feleségei és tízennyolc évesnél fiatalabb gyermekei is kvótán felül kijussanak Amerikába.

— Gyanus cigányok. A szubotica rendőrség pénteken a késő éjszakai órákban a palicsi uton elfogott tíz cigányt akik két kocsiyal Palics felé igyekeztek. A cigányok, amikor észrevették a rendőröket, gyorsiramban menekülni kezdtek, négyen leugrottak a kocsikról és a kukoricásba rejtőztek. A két rendőr nem üldözhetette a négy elbuit cigányt a többieket azonban beszállították a rendőrség ügyeletére, ahol nyomban kihallgatták és megmotozták őket. Az egyik cigánynál egy hatlovetű töltött forgópisztolyt találtak. Ezenkívül néhány új fejkendő volt a cigány, asszonyoknál, amelyekről kitudt, hogy lopták. A megszökött négy cigányról azt mondják, hogy ők nemrég csatlakoztak a karavánhoz és fel vannak fegyverezve revolverekkel. A rendőrség az éjszaka folyamán szigorú intézkedéseket tett a megszökött cigányok kézrekerítésére.

— A gorillák elraboltak egy fehér nőt. Zanzibárból jelentik: Kelet-Afrikában most egy spanyol expedició tanulmányozza az őserdő állat- és növényvilágát. A Benito területen az expedició tagjait figyelmeztették a benszüllöttek, hogy egy spanyol hölgyet, aki egy kiránduló társasággal tartózkodott az afrikai hegyek között, egy gorillacsapat megtámadott és elhurcolt. A spanyol expedició eleinte hitetlenül fogadta ezt az elbeszélést, a benszüllöttek azonban elvezették a spanyolokat egy hegyszakadékhoz, amelyből egy nő segélykiáltásai hallatszottak. A spanyol expedició behatolt a szakadékba és formálts harc után sikerült a szerencsétlen asszonyt a gorillák karmai közül kiszabadítani.

Jogászok Egyesületéből. Értesítjük az egyesület összes tagjait, hogy július 26-án délután 6 (18) órakor az egyesület helyiségében, törvényszék 51. sz. szobájában konferenciát tartunk. Tárgy: Az ügyvédi törvény. Előadó: dr. Dimitrijević Dragomir ügyvéd. Felhívjuk tagjainkat, hogy az előadáson okvetlenül jelenjenek meg.

— A szubotica Nép Kör Anna-bálja. A szubotica Nép Kör július 25-ikén, vasárnap este fél kilenc órai kezdettel rendezi ezidei Anna bálját. Az előkészületekből ítélve a bál fenségesnek ígérkezik. Belépőjegyek személyenként 15 dináros árban kaphatók a rendezőségnek.

— Magánvizsgák és beiratások a szubotica gimnáziumban. A szubotica állami főgimnázium igazgatósága közli, hogy az osztályvizsgára, magánvizsgára legkésőbb augusztus 1-ig kell jelentkezni az igazgatóhoz intézendő kérvénnyel. Az osztályvizsgáért folyamodók nevezik meg az osztályt és a tárgyat, amelyből vizsgázni akarnak. Egy tantárgy esetén tizenöt dinár, két tantárgy esetén huszonöt dinár értékű okmánybélyegeket kell ragasztani. A beiratások az 1926—27. iskolaévre szeptember 1., 2. és 3. napján lesznek. A beiratkozáshoz öt dináros bélyegilletéssel ellátott jelentkezőlapot és az előző osztály elvégzésének igazolása szükséges. Az első osztályba való beiratkozáshoz ezenkívül az elemi iskola negyedek osztályáról szóló bizonyítvány és keresztlevelel kell. Minden okmányoknak államnyelven kell kiállítva lenni.

TÖLGYFAPARKETTA
mindenfélé minőségben
HORNYOLT TETŐCSERÉP
valamint
I-a SZERÉMI TŰZIFA
állandóan a legolcsóbban kapható a
FAIPARI TÁRSASÁG
(DRVARSKO INDUSTRIJSKO D.)
FATELEPÉN, NOVISAD
Örményi ut. — Telefon 208.
A vasúti hídhöz vezető úton, az újonnan épült
tűzdepalota mögött. 6119

SPORT

Megkezdődtek

a palicsi tenniszversenyek

Népes mezőny, szép mérkőzések

A szuboticei Lawn Tennis Klub nemzeti közötti versenyé pnteken délelőtt kezdődött a klub palicsi pályáján. A verseny jugoszláv résztvevői, köztük *Kacziancsics*, Szerbia bajnoka és *Balázs Iván* jugoszláv bajnok már résztvettek a pénteki előmérkőzéseken, a külföldiek pedig péntek este és szombat délelőtt érkeznek meg.

A népes és előkelő mezőnyben már az előmérkőzések is nagyon szép küzdelmeket hoztak. Különösen ki kell emelni a vegyes párosban a két vrbaszi *Venzara-testvér* játékát, akik a külföldi versenyeken is már díjat nyertek, a noviszadi *Dungyerszki*-testvérek ellen győztes küzdelem után győztek. *Balázs* és *Kacziancsics* természetesen fölényesen nyerték szeritjeiket, a szuboticei játékosok közül különösen dr. *Szántó Gábor* ért el szép eredményt. A női egyesben *Venzara Libusa* (Vrbasz) és *Vattay Szöszi* (Beckerek) produkáltak a legjobbat. Már most is valószínűnek látszik, hogy a női egyes döntői *Venzara*, *Vattay Szöszi* és *Dungyerszki* *Nada* között fognak lefolyni.

A pénteki versenyek részletes eredményei:

Férfi egyes selejtező:

Balázs Iván (Beckerek)—Récsy (Szubotica) 6:0, 6:1.

Flamann (Noviszad)—Dr. Kálmán (Szubotica) 6:3, 6:1.

Grosz (Pancsevó)—Bokor (Szent) 6:2, 6:1.

Urbán (Beckerek)—Dr. Balogh (Szubotica) 6:0, 6:1.

Kacziancsics (Beograd)—Horváth 6:1, 6:1.

Ahadics—Preszburger (Szubotica) 6:1, 6:4.

Kiss József—Balázs Jenő (Szubotica) 6:1, 6:4.

Férfi egyes elődöntő:

Kacziancsics—Kovács (Szubotica) 6:0, 6:1.

Flamann—Grosz 6:1, 6:2.

Hauslohner—Kiss 6:4, 6:4.

Dungyerszki (Noviszad)—Venzara (Vrbasz) 6:0, 6:1.

Női egyes:

Dungyerszki Nada (Noviszad)—Beckné 6:1, 6:2.

Venzara L. (Vrbasz)—Kunetz D. (Szubotica) 6:4, 6:3.

Vattay Szöszi (Beckerek)—Bokorné 6:2, 7:5.

Porter Erzsébet—Dr. Fraenklné (Szubotica) 6:0, 6:3.

Venzara L.—Krausz Heddy 6:3, 6:0.

Vegyes páros:

Venzara testvérek (Vrbasz)—Dungyerszki testvérek (Noviszad) 6:3, 7:5, 7:5.

Kacziancsics, Nikolics—Porter, Eisler 6:0 6:0.

A versenyeket szombaton egész nap folytatják, a döntő mérkőzésekre pedig vasárnap kerül a sor.

A mérkőzések iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik és a pénteki küzdelmeket állandóan nagy közönség nézte végig.

A vajdasági kerékpár egyesületek konferenciája Szarajevóban. Szarajevó cséről jelentik: A vajdasági kerékpár egyesületek augusztus hó 1-én Szarajevóban konferenciát tartanak. A konferencián a vajdasági kerékpár egyesületeknek szövetségbe való, tömörülését fogják megbeszélni. A Tesla kerékpár-egyesület ez alkalommal háziversenyt rendez.

Futballmérkőzés az árvizkárosultak javára. Vasárnap délután 6 órai kezdéssel a Bácska-pályán futballmérkőzést játszanak, amelynek jövedelmét az árvizkárosultak segélyezésére fordítják.

A mérkőzés iránt előreláthatólag amitt is nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert a Bácska a Szuboticei Sport-SzMTK kombinált csapatát ellen veszi fel a küzdelmet. A Bácska komplett csapata indul küzdelembe. A mérkőzés előtt a Bácska ifjúsági csapata a Hakoab ifjúságival játszik.

Orvosok—ügyvédjelöltek. A szuboticei orvosok futbalcsapata revánsra hívta ki az ügyvédjelölteket. A mérkőzést szombaton délután fél 6 órai kezdettel a Bácska-pályán játsszák le.

KÖZGAZDASÁG

Takarékbetétek

a postatakarékpénztárnál

E hó elejétől kezdve mindenki, akár felnőtt, akár kiskorú, továbbá minden egyesület, hatóság és más jogi személy elhelyezhet takarékbetéteket a beogradi postatakarékpénztárnál, valamint zagrebi, ljubljani és sarajevói fiókjainál. A betétkönyvekre az egész királyságban bármely posta után lehet befizetni és ugyanígy bármely postán ki is lehet venni. Egy könyvecskére ezidőszáig legfeljebb huszonezer dinárt lehet elhelyezni. Mindenkinek a saját nevére csak egy könyve lehet, ellenben a felnőtt, vagy kiskorú családtagoknak is lehet betétkönyvük: a kiskorúak számára befizetéseket, vagy kivételeket a szülők, vagy gyámok eszközölhetnek. A betét után nettó négy százalék kamatot fizet a posta.

A postatakarékpénztárnál elhelyezett betétekről az állam kezkeskedik. Mint-hogy a postatakarékpénztár állami intézmény (állami bank), ennél fogva nem kerülhet se csőd eljárás, se kényszer-egyezség alá és a betevők feltétlenül meentesülnek minden veszteségtől. A postatakarékpénztári betétek kamatai adómentesek, a betétösszegek kétezer dinárig nem vehetők zár alá, vagy zálogul. Szintgy nem foglalhatók le a kétezer dinárról szóló betétkönyvek. (A postatakarék-, csekk- és virementőrgalmi törvény 20. szakasza.) A betétkönyv díjtalan és illetékmentes. A postatakarékpénztárral betétügyekben való levelezés portómentes. Aki a postatakarékpénztárnál betétet akar elhelyezni, kérjen bármely postahivatalban (vagy a beogradi postatakarékpénztárnál és fiókjainál) belépési lapot — *Pristupnica* — és töltsé ki az előírás szerint. A belépési lap átadásakor be kell fizetni az első betétösszeget, legalább tíz dinárt.

A postatakarékpénztár vezérigazgatósága ennek alapján számlát nyit a jelentkező betevőnek és megküldi a takarékkönyvecskét a kívánt posta utján. A későbbi betéteket ismét bármely posta utján, vagy közvetlenül lehet befizetni, bármily kis összegben (csak a dinár törtrészeiben nem). Kivenni bármely postán lehet naponta ezer dinárt, ezalkalommal a betétkönyvön kívül a beogradi postatakarékpénztár legutóbbi elismervényét is fel kell mutatni, ha pedig valaki nagyobb összeget akar kivenni, a könyvben levő felmondási lapot — *Otkaz* — a postatakarékpénztárhoz kell irni, a felmondott betétet a kívánt helyre küldik. A postatakarékpénztár kasszájánál mindenkor kivethető az egész betét, előzetes felmondás nélkül. Minden új betétről, ha valamely posta, vagy fióktintézet után fizetik be, a betevő a postahivatalnak által a könyvecskében eszközölt nyugtázáson kívül külön elismervényt kap a beogradi központtól. Ha valamely betevő ezt az utólagos elismervényt tíz napon belül nem kapná meg, intezzen azonnal reklámdíjjal Beogradba a postatakarékpénztárhoz. A takarékkönyvecske más személyre átruházható a postán a célra készült jegyzőkönyv alapján. Ugy magánszemélyek, mint társaságok, egyesületek, intézetek, hatóságok, stb. meghatalmazott után is befizethetnek és kivethetnek. A meghatalmazási nyomtatvány minden postán és postatakarékpénztárnál kapható. Minden további fel-

világosítást megadnak az ország összes postahivatalai. A beogradi postatakarékpénztár és fióktintézetek szintén szívesen adnak hármikor írásbeli, vagy szóbeli felvilágosításokat.

Angliában beszüntették a vastermelést. Londonból jelentik: Az idestova három hónapja tartó angol bányász-sztrájk mindjában kezdő éreztetni hatását az angol nagyiparra. A szénhiány miatt eleinte csak üzemeket mérsékeltek a nagy angol gyárak, most azonban már egy egész nagy iparág kényszerűen leállításáról érkezik hír. A „Morning Post” jelenti, hogy az utóbbi napokban még az a néhány vasgyár is beszüntette üzemét, amely a szénválság alatt is igyekezett azt fentartani. Így július havában Angliában az egész vastermelést beszüntették.

Szentai gabonaárak. Jul. 23. A pénteki piacon a következő árak szerepeltek: Óbuza 305 dinár, Ujbuza azonnali kasszával 250 dinár, Augusztusi fizetéssel 255 dinár, Árpa 130 dinár, Sörárpa 150 dinár, Zab 125 dinár, Rozs 155 dinár, Köles 120 dinár, Repce 340 dinár, Muharmag 135 dinár, Heremag 2020 dinár, Tengeri morzsolt 180 dinár hajóba rakva, Bab 115 dinár, Lisztárak: 0-ás Gg 570 dinár, 0-ás G 550 dinár, 2-es főzöliszt 510 dinár, 5-ös kenyérliszt 460 dinár, 7-es 270 dinár, 8-as 150 dinár, Uj lisztek árai: 0-ás Gg 510 dinár, 0-ás G 550 dinár, 2-es 450 dinár, 5-ös 400 dinár, 7-es 210 dinár, 8-as 120 dinár. Irányzat: nagyon lanyha. Kínlat: jelentéktelen. Kereslet: csekély. A cseplési munkálatok a kedvezőtlen esős időjárás következtében két heti késedelmet

KINT ORNA

A bíró elé egy toprongyos csavargót vezetnek, aki rablógyilkossággal van vádolva.

— Ismeri ezt a kést? — kérdi a bíró, felmutatva a kérdéses bűnjelét.

— Nem, kérem szépen.

— Szóval tagad. Vigyék vissza a cellájába.

Egy hét múlva a bíró újra előhozza a csavargót s ismét felmutatja a kést:

— Ismeri ezt a kést?

— Igen, bíró ur.

— Na, hála Istennek, csak hogy kezd vallani. Honnan ismeri?

— A bíró ur mutatta a múlt héten.

— Mi van ennivaló?

— Marhanyelv.

— Megint? Már a nyakamon nyol ki-

— Az uram vett egy XIV. Lajos korabeli ágyat. Jó drága volt és a végén kiderült, hogy kicsi neki.

— És mit csinált vele?

— Kicsérte egy XV. Lajos korabelire

Egy idősebb ur beszáll a vasuti kupéba, ahol már ül egy fiatal utazó. Elindul a vonat és az utazó viceket kezd elmesélni. Csak úgy ömlenek belőle a vicek.

Egyszer csak így szól az idősebb ur: — Mondja, kérem, ön nem Rózsahegy?

— De igen. Honnan tetszik tudni?

— Onnan, hogy husz év előtt egy bizonyos Rózsahegyvel utaztam együtt és az ugyanezen viceket mesélte el. Gondoltam, biztosan a kedves papája volt.

Patkánin patkányirtószert doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogeriában továbbá a Torontali Agrárbanknál V. Ili-Beckerekben.

TÖZSDE

Zürich, jul. 23. Zárlat: Beograd 9.11, Páris 11.725, London 25.1225, Newyork 516 önyolcad, Brüsszel 11.95, Milanó 16.75, Amszterdam 207.70, Berlin 122.9625, Bécs 73.0375, Szófia 3.715, Prága 15.30, Varsó 56.75, Budapest 72.30, Bukarest 2.35.

Beograd, jul. 23. Zárlat: Páris 129, London 275.50, Newyork 56.58, Gení 1096.25, Milanó 183, Berlin 13.50, Bécs 805, Prága 167.80, Budapest 798, Bukarest 25.75.

Szombori terménytőzsde, jul. 23. Buza bácskai, bánáti 257.50—262.50 dinár, Szerémségi 260—265 dinár, Tisza, Bega, Duna 262.50—267.50 dinár, szerbiai 255—260 dinár, Rozs bácskai 160—165 dinár, Ujzab bácskai 140—145 dinár, szerémségi 145—150 dinár, Uj árpata-karmány 140—145 dinár, tavaszi árpa 155—160 dinár, Tengeri bácskai 185—190 dinár, úszai hajó 187.50—190.50 dinár, Liszt duplanullás 500—520 dinár, 2-es 450—470 dinár, 4-es 425—445 dinár, 5-ös 405—415 dinár, 6-os 300—320 dinár, 7-es 180—200 dinár, 8-as 125—135 dinár, Korpa 120—125 dinár. Irányzat: lanyha. Forgalom: 44 vagon.

Noviszadi terménytőzsde, jul. 23. Buza: 13 vagon, új augusztusi, ráfizetés nélkül 265—270 dinár, Tengeri: 2 vagon bácskai augusztusi 197.50 dinár, 3 vagon bácskai franco Szlav-Bród 212.50 dinár, 1 vagon bácskai, hibás, Szubotica, paritás 150, dinár, 2 vagon bánáti 185 dinár, Liszt: 1 vagon 0-ás kombinált bácskai 510 dinár, 1 vagon bácskai 6-os 312.50 dinár, 2 vagon bácskai 0-ás G, per augusztus 2, 510 dinár és 1 vagon 6-os bácskai, per augusztus 5, 270 dinár, Irányzat: csendes. Forgalom: 28 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, jul. 23. A határidőpiacon jelentéktelen üzletmenet mellett az irányzat lanyha. Hivatalos ármegállapítások ezer koronákban: Magyar buza októberre 369—370, zárlat 369.5—370, magyar rozs szeptemberre 243—244, zárlat 243—244, októberre 246.5—249, zárlat 247.5—248. A kész-árupiacon a forgalom lényegesen kisebb a csütörtökinél, az irányzat lanyha. Hivatalos árfolyamok ezer koronákban: Buza 360—380, rozs 232.5—237.5, árpa 217.5—240, zab 272.5—285, tengeri 260—265, repce 540—550, korpa 165—167.5.

Csikágói gabonátőzsde, jul. 23. Buza júliusra 139.625, buza szeptemberre 140.75, buza decemberre 145.5, Tengeri júliusra 75.5, tengeri szeptemberre 82.25, tengeri decemberre 85.125, Zab júliusra 40, zab szeptemberre 42.125.

Newyorki gabonátőzsde, jul. 23. Buza őszi vörös 155.75, buza őszi kemény 157.75, Tengeri 94.375, Liszt 675—725, Irányzat búzánál és tengerinél alig tartott, rozsnál nyugodt.

AUTÓ-TÉRKÉP

a Vojvodinából most jelent meg

24.— dinár

VIG könyvkereskedés Subotica

Dražbena objava

Potpisani kuralor stečajne mase obavljujem da će 27. jula 1926. g. posle podne u 3 sata na ciglani Antuna Koradž Senčanski put na javnoj licitaciji uz intervenciju Dr. Radivoja Mladinovića kr. javnog beležnika prodavati na štetu i opasnost beogradske firme B. Putnik i drug kupca u zakasnjenoju 66200 l. klasnih zidnih cigala najvišom nudiocu. Kupac ima da kupovinu cenu odmah isplati i nosi dražbeau pristojbu.

U Subotici dne 23. jula 1926. godine.

Dr. Zvonimir Piškulić
kuralor mase prezaduženog
Antuna Koradž

NYILTTER

Köszönetnyilvánítás

A „SREČA“ Jótékony Kiházasító Egyesület igazgatóságának hálás köszönetemet nyilvánítom, amiért kiházasítási segélyemet pontosan, minden levonás nélkül nekem kifizette.

Kovács Margit

"Bayer"

Aspirin
tablettái

gyakran lesznek hamisítva. Hogy hamisítványoktól megóvjuk, követelje az eredeti "Bayer" csomagolást 6 és 20 tablettával (lapos doboz) a kék-fehér-piros védhellyel. Minden más tabletta csomagolást utasítson vissza.

ZSÁK
ZSINEG
PONYVA

kender és manilla kévekötő fonalak,
tüztöltő- és cséplőgép tömlők,
ponyvaköleszőntő intézet.
Kárpitos kellékek, butorszövet,
afrique, lőször, pehelytollpótló stb.
Szőnyeg és linoleum nagy választékban
ENGROSS, EN DETAIL.

Weitzenteid és Társa Subotica

Detail Városi bérpalota. — Telefon 192.
Engross Wilsonova ulica 7. — Telefon 190.

DANICA

VEGYIPARI R. T.

KÖZPONT:

ZAGREB, MAŽURANIČEV TRG 4.

TELEFONOK:

17—31, 26—69, 18—39 és 29—13.

Ajánlja kedvező áron legmodernebb berendezési
gyárainak terményeit, kifogástalan minőségben.

A koprivnicai gyárból:

Superfoszfát 16—18 % vízben oldódó
foszforsavval. Különleges kaasz keve-
rékek, kaliszóval és ammónszulfáttal
Oxigen autogén hegesztéshez

Képviseletek és raktár minden nagyobb
helységben.

Szabaduljon meg már a
LAKÁSGONDTÓL!

Azonnal építhet lakóházat, ha 3500—5000 dinárért vesz egy
100 négyzetméteres telket a város központjától 10 percre.
Fizethető részletekben is. 15.000 dinárért kész lakóház
két szobával.

BEGA hirdető és közvetítő iroda Veliki-Becskek
a főpostával szemben 6455

Környékbeli nagyobb teljesítőképességű, Suboticára
igen jó gravitáló malom, modern berendezési bel-
és kültéren elismert elsőrangú márkával, előnyös
buzabevásárlási helyen, elvállal nagyobb mennyiségű

VÁM- és BÉRŐRLÉST

kedvező feltételek mellett. Esetleg bizományi rak-
tárt is létesít. Megkeresések „EXPORT” jellegre
a kiadóhivatalba kéretnek. 6461

FELLENDÜL
AZ ÜZLETE

ha csinos és izlőses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is
megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős
nyomatványokhoz jussanak, előnyárakat szabtuk
meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk

500 drbnagy levélpapírt, 500 finom beritékot
összesen 180 dinárért
és 1000 számlát 100 dinárért
összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez
Olcsóbb mint ha papirszeletekre írja a számláit
Minden nyomatványt két vagy kívánatra három
nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.

Jó papír. — Izlőses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük
a nyomatványt.

Szállítás utánvétel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

34—36 HP

forgóáramu, 220 Volt 42 amper

MOTORT

keresek, kevésbé használt
kifogástalan jó állapotban

Részletes leírásokat „MOTOR” jelige alatt
a kiadóba kérek 6437

A LEGJOBB NEMET RÁDIÓUJSÁG A

"RADIOWELT"

Megjelenik minden szombaton. Tudományos
cikkkel s népszerű illusztrált rádióriportok.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

WIEN III., RÜDENGASSE No. 11.

Ne mulassza el még ma előfizetni ezt a kitűnő rádiószaklapot!

A „RADIOWELT” előfizetési árai:

Egész évre 300 dinár — Félévre 160 dinár

Negyedévre 80 dinár. Egyes szám ára 8 dinár.

HÖLGYFODRÁSZ

Slavko R. Čizmić

Beograd, Knjeginje Ljubice 8.

Készít mindennemű műhajbetétet.

Hajfestés „L'Oreal Xenne”-el
minden árnyalatban

Manikür, pedikür, illatszerek

Különleges „a la Garçonne” hajnyírás.

ESTI KURIR

budapesti estilap. Főszerkesztő: Rassay Károly
A liberális polgárság lapja.

A magyarországi eseményekről az Esti Kurirból
értesül a leggyorsabban. Jugoszláviában kapható
a kora délelőtti órákban. Egyes szám ára
2:50 din. Előfizetési díj egy hónapra 60 din.

Előfizetéseket elfogad a jugoszláviai főbizományos

Medjunarodni Prom. Novinski i Oglasni Zavod d. d.

Podružnica Subotica, Vojnovičeva ul. 7.

PALMA

Gummitalp és gummisarok

Rossz időben egyáltalán nem luxus, ha „Palma”-t hord
cipőjén, jó időben a szandálján, mert a járás ezzel
kellemes és ruganyos és így minden takarékos és prak-
tikus gondolkodó embernek szüksége van erre.

Miért? Mert tartósabb és olcsóbb, mint a bőr.

Tegyen kísérletet és gyorsan arra a meggyőződésre jut,
hogy nem is szabad „Palma” nélkül felvennie cipőjét.

VELIKI SAJAM U PRAGU

od 29. avgusta do 5. septembra
1926.

Najjeftinije cene, najbolji kvalitet!

Posetnići Praškog Velikog Sajma iz Jugoslavije
ne trebaju čl. vize na pasošu. Velesajamska le-
gitimacija služi kao permanentna ulaznica u ve-
lesajamske zgrade te daje pravo na 50 % popusta
na železničarima kraji. SHS. i Čehoslovačke Repub-
like te na 25 % popusta na železničarima u Madjar-
skoj i u Austriji. Legitimacije po 22 Din. kao i
polneke informacije kod sviju čehoslovačkih
konzulata, kao i kod

„Pallas” Rekl. Poduzeće Subotica
Paže Kujundžića 4. 6441

Nagybani kézműáru
és fonálüzlet

jó üzletmenettel, 36 éve fennáll,
haláleset miatt

azonnal eladó

Felvilágosítással szolgál:

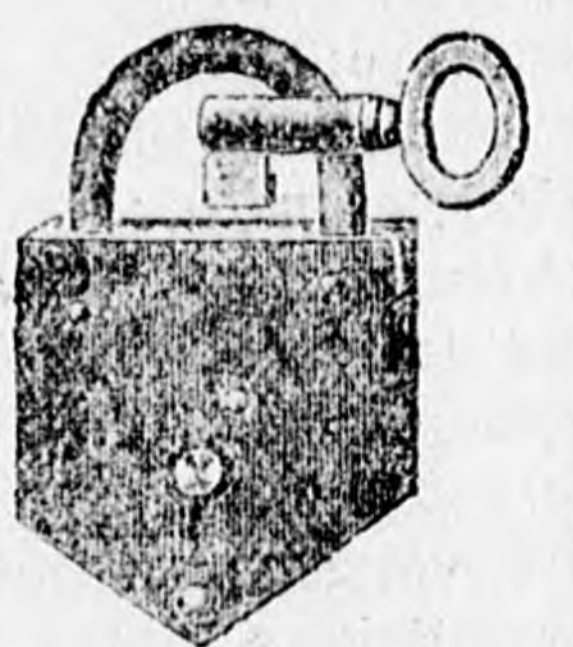
özv. Max Rosenberg Síd, Srem.

BARZEL

vaskereskedés

SUBOTICA

KUNETZ HÁZ

BUTOR

HÁLÓSZOBA, EBÉDLŐ és IRODABERENDEZÉST stb.
elsőrendű, — a legegyszerűbbtől a leg-
finomabb — kivitelben

NAGYBAN és KICSINYBEN

mindenkor olcsóbban vásárolhat, mint bárhol

a legkedvezőbb fizetési megkönnyítéssel

ATLAS D. D. butor- és faárugyár, NOVISAD 955

Fürdő megnyitás!

Van szerencsém a n-
é. közönség szives tu-
domására hozni, hogy

KRNJAJÁN az állomással szemközti

GŐZ, KÁD, KÉN, FENYŐ és SZÉNSAVAS
fürdők a nyári szezonban már nyitva. Felhívom a t. közön-
ség figyelmét gyógyfürdőm látogatására annál is inkább, mi-
után már számosan meggyógyultak fürdőm használatától. A
vidéki közönség részére olcsó, tiszta és kényelmes vendég-
szobák állnak bármikor rendelkezésre. Szobaár két vagy
szénsavas fürdővel 35 dinár naponta. Egyszerű vagy kádfürdő
12 dinár. Gőzfürdő 5 dinár. A közönség szives pártfogását kérem

6439

OTT MIHÁLY tulajdonos

Sava T. Mrcajlović
udvari gyógyszerész Beograd
Eaux de Cologne
80 dinártól kezdve
100-nál több különféle illatban

"DAMA"
FEHÉRNEMÜSZALON

A legújabb szabásu
ingbugyik, hálói-
gek, kombinék, ho-
zott vagy saját
anyagból tüazsur-
ral, ptypoennel stb.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

Speciális órajavitásokat
legszakoszerűbben végez
Krekus
óra specialista
Subotica
Gyümölcsiac 4.
Aranyművesek
során

KÖLCSÖNÖKET
előnyös feltételek mellett tör-
lesztésre fogadjuk több évre.
ELADOK, BÉRBEADOK
VESZÉK, BÉRBEVESZÉK
földet, házat, gyárakat és
bizományba mindenféle árut.
BESZERZÉK
kávéházi, vendéglői, italmérési
konpolgársági és kiutazási
engedélyeket

ELFOGADOK mindenféle kér-
vények megírását, szerb, hor-
vát, magyar, német, angol és
francia nyelven
ELJÁROK szabada mazási ügyek
ben, szolidan, gyorsan és a
legpontosabban
JOSIP PEIĆ
kereskedelmi és bizományi
ügynöksége Subotica
VI. Trumbićeva ulica 10.

Vendéglő

(„A postához“) N. Vrbas
legforgalmasabb utcájá-
ban bérbeadó és a be-
rendezés jutányos áron
kedvező fizetési feltételek
mellett **eladó**. Érdek-
lődni lehet Heib Heinrich
vaskereskedőnél N. Vrbas

Olcsó fogászat

minden
hétfő, szerda és pénteken
d. e. 8-10-ig, d. u. 1-2 és 6-7-ig
Subotica
Jelačićeva ul. 1., I. emelet
Karadjordjev trg sarkán
Eudik kitérővel szemben
22 karátos aranykorona 200 D.
Double korona 100 dinár
Fehér fog 50 dinár
Fogházás 20 dinár

Eladó
urasági villa
elköltözés miatt. Feltét-
lenül elsőrangú igényt
elégít ki. 10 szoba. Víz-
vezeték. Félholdas telek.
BEGA hirdető és közvetítő
V. Beeskerek, fopostával szemben.

Litográfia
MUNKÁK
Legújultságban
FISCHER ERNŐ
GRAFIKAI MŰINTÉZETBEN
SUBOTICA

Háztelek

Noviszadon, a Kis Li-
mánon az építendő
tözsdepalota tözsom-
szédségében, 3.300 m²
nagyága arcéllal a
hídhöz vezető fúton

szabadkézből eladó

Cím megtudható a
Bácsme gyei Napló
noviszadi
fiókkiadóhivatalában

Nea-Crem

legmegbízhatóbb
arc- és kézápoló

KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Kisebbs-nagyobb
üzlethelyiség
tízévi házbér előreléfizeté-
sével örökáron megkaphatók
a város legforgalmasabb helyén
FŐLDES rubáuzlet. 1926

Jöjjen Budapestre!

Budapesti és balatoni fürdők vendégei a magyar
vasutakon 50% kedvezményt kapnak.

CONTINENTAL SZÁLLODA

Budapest VII., Dohány-utca 42. (Hungária-fürdő épülete-
ben). — Modern comfört! — Mérsékelt árak!

Dr. GRÜNWARD SZANATORIUMA
BUDAPEST, VII., VILMA-KIRALYNE-UT 15. SZÁM.

LIGET SZANATÓRIUM

Legmodernebb gyógyintézet gyomor, bélbetegék, szív-, vese-
és cukorbetegék részére. Vizgyógyintézet, VI., Nagy János
(Benzur) utca 47. szám.

Dr. PAJOR

szanatórium és vizgyógyintézet Budapest, VIII., Vas utca
17. szám.

PARK-SZANATÓRIUM

Legtökéletesebb sebészeti gyógyintézet, szülészeti osztály,
urologia, nőgyag, prostata, vesebetegék keze ése. Röntgen.
VI., Aréna-ut 81.

ROYAL-NAGYSZÁLLÓ

VII. Erzsébet körút 45-47. Világnívó és szolid! buda-
pesti és más magyar fürdők látogatói 50 százalék ked-
vezményt kapnak.

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

Klimatikus, dietás gyógyintézet bel- és idegbetegék részére
Nap- és légtüdő 1., Báro Eötvös ut 12. szám.

SZENT GELLÉRT

Gyógyfürdő és szálloda, Budapest, Legmodernebb beren-
dezés! — Mérsékelt árak!

SZENT MARGITSZIGET

A Duna-folyam gyöngye. 150 holdas park. Nagyszálloda.
Sanatórium. Magyarország legmodernebb üdül- és gyógy-
intéze. Kénes és szénasavas gyógyfürdők kőszvény, reuma
és idegesség ellen. Thermal strandfürdő.

BALATONFÜRED

Legmodernebb fürdő, a „szívbetegék Mekkája“

5954

Olcsón és jól étkezhet

HOTEL „TAKOVO“ ÉTTERMÉBEN

BEOGRAD — TERAZIJA

Elsőrendű bánáti konyha

Tiszta szobák

Német kiszolgálás

Abonenseket felvesszünk

SPITZER TESTVÉREK

6161

tulajdonosok

Országos márkájú
sör!

Nálunk mehani-
kailag hűtve!

Kapható hordókban
és üvegekben!

Vidéki
megrendeléseket
elfogadunk!

FIGYELEM!
Nacionál-sör
sörvásárlók

Fő képviselő:

HAMBURGER

JÉGGYÁR

Telefonszám 566.

Verseny-árak!

Sörhöz

ingyen jég!

Tegyen

próba rendelést!

KORZÓ MOZI

Julius 22—25.
Csütörtök—vasárnap
Repriz! Repriz!

Quo Vadis?...

10 felvonásban.
Mindkét rész egyszerre

És megy Péter a Via Appián, amidőn egy fényes jelenség megállította! Térdre hullva kérdezte Quo Vadis Domine? Hova megy Uram? Rómába, felelte a Megváltó, hogy újra keresztre feszítsenek, mert te elhagytad azt a helyet, amit számodra kijelöltem. És visszafordult Péter Róma irányába ahol Végzete beteljesült

LIFKA MOZI

Suboticán először! Premier
Julius 22-25.
Csütörtök—vasárnap

HARRY PIEL
minden eddigi felülmúló hatalmas attrakciója

Rablókaland az éjjeli expresszen

2 részben. Irta, rendezte és a főszerepet játsza HARRY PIEL. Ma 1-6-6. rész.

Hétfőtől naponta
Ófelsége Alekszandr király az apatini ártészla-asztrofa színhelyén. — Eredeti mo'góképfelvétel

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Zongora, bécsi Pokorny-féle, kitűnő gyártmány, pompás hanggal, alig használt állapotban nagymennyiségű, értékes kottával együtt azonnal eladó. Cím a kiadóban.

Pestmegye legjobb részén egy harminc, hatvan, kilencven és százhetven magyar holdas birtokok eladók. Érdeklődők irának Kántor Adolf Dumavecsé, Pest-megye. 6424

Eladó egy félig üveg, félig fa elválasztó fal, olesón. Herczeg. Skotus Viatora 36. 6476

SCHLAGER HENRIK
hőnődös és speciális bőráru szaküzlete

SUBOTICA, ALEKSANDROVA 1 (Leibach-ház)

Jobb házból való fin tanoncul felvétetik. 6109

Staribeceien a legjobb helyen jó forgalmu vendéglő, az ifjuság mulatóhelye, nagy táncteremmel olesón és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Weinhardt vendéglősnél Staribeceien. 6469

Pianinót jó márkájut, kéz alatt megvételre keresek. Ajánlatok »Piano» jellegre Novi-Bečejára post restante küldendők. 6466

Jóhangu beregszászi hosszú zongora olesón eladó. Cím a kiadóban. 6452

Eladó tégláégető. Szlavóniában, Drnovci községben öt és negyed hold föld tégláégetővel eladó. Bergel Jakab. Senta. 6471

18 év óta fenálló uri szabóüzlet szövetraktárral együtt kedvező fizetési feltételekkel eladó. Cím a kiadóban. 6208

KÜLÖNFÉLE

Új ruháüzlet — megnyitás Suboticán. Rudics-uccában, a gyümölcs piacban. — Elegáns férfi, női és gyermekruhák legolcsóbb bevásárlási forrása. Divatos férfiföltöny 550 dinár. Férfiraglán szövetből 600 és 700 dinár. covercoat-ból 700 és 1000 dinár. divatos női kabát 550 dinár. Gyermekruha 250, esőköpeny 250 dinár. Elegáns szövetgumiköppeny 475 dinár. Lústerkabát 375 dinár, tenisz divatnadrág 225 dinár. Férfi vászonöltöny 550 dinár. Vidékre utárvétel. Meg nem ítélt esetlen a péntek száadom. A saját érdekében ügyellen a címre. — Földes Samu ruhaárúháza. 5905

Regruták! Nyugalmozott ezredes felvilágosítást ad katonáijgyekbőr és minden szabályozható kötelezettségeiben. Nemzetközi Tudakozó Iroda, Kralia Aleksandra ul. 9, Subotica. 6414

Mészárosoknak. Jégsczerényt iótállással legolcsóbban készít Uiváry Ferenc asztalos, Temerin. 6197

Új zongorák, pianinok csakis elsőrendű világmárkát, a leghosszabb lejárati részletfizetésre kaphatók 10 éves iótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica. Városháza. 706

Nem létezik szeplő, máifolt, pattanás és más szépséghibák, ha a »Pompadour«-szalóban (Városháza-épület) ápoltatja magát. Női fodrászat elsőrangú férfimunkaerők által, hajfestés Innetoval, manikür. Hajszál, szemölcs végleges eltávolítása és soványítás villanyval.

CITROM

»verdele« frissen érkezt nagyban és kicsinyben kapható Herczeg, Pašičeva ul. br. 2. 6385

Házikosztot adok olesón egy vagy két személy részére. Cím a kiadóban. 6379

NARODNI BIOSKOP

Julius 24-25. Szombat—vasárnap
Remutató! Bemutató!

Doktor Talmadge gyöngyei

Izgalmas detektiv kaland 6 felvonásban

Főszereplő:
Stuart Webbs
a detektiv király

Bérheadó vagy itcsnek azonnal kiadó a jóméneteli Tisza-csárda. A léno p... o szükséges. Pincérlányokat lehet tartani. — Cím: Tisza-csárda Padei, Bánát. 6420

2—3 iskolás gyermeket teljes ellátásra elfogadok. Cím a kiadóban. 6421

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy teljesen újonnan berendezett sörcsarnokomat és éttermemet szép és kellemes kerthelyiséggel együtt folyó hó 24-iken szombaton délután 6 órakor megnyitóm. A legkitűnőbb italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szives pártfogását kéri Spitzer Ignác tulajdonos, Pašičeva ul. 11. 6445

FIFI KÖLNI VIZ
PINTÉR gyógyszerár

Férfi és női, háztartási, szállodai, kávéházi, vendéglői személyzetet és mindenféle ingót és ingatlanokat közvetít Bienenfeld Márton Szentán, Alekszandrova ulicában (Deutsch Vilmos házában). 6450

Elveszett III. oszt. kereskedelmi iskolai bizonyítvány Julia Blahó névre. Becsületos megtaláló iralom ellenében a kiadóban adia le. 6484

Butorozott szoba konyhahasználattal kiadó. Majsanski put 25. 6440

Elsőrendű uricsalád gyermekei kitűnő ellátáson kívül zenei és elméleti továbbképzésben is részesedhetnek a főváros legjobb tanerőinek igénybevételével, budapesti uricsaládnál. Cím a kiadóban. 6335

FOGLALKOZÁS

Raktárnoki, pénztárnoki, ügyvédi-irnoki, gazdasági felügyelői, vagy bármilyen más hasonló állást keres volt községi tisztviselő. Beszél tökéletesen szerbül, németül, románul és magyarul. Ajánlatokat »Szorgalmas« jellegre a kiadó továbbít. 6374

Kékekötősegéd jómunkás, állást keres. Cím: Horváth Imre Vukovár, Zrinski 11. 6396

Övedelmező képviselőt átad ügyvőköknek, képviselőknék, stb. nagy külföldi cég. Ajánlatok »Oline Kapital und Vorkenntnisse 9784« jelleg alatt a következő címre küldendők: Piras, Prag, Jindřiška 18. C.S.R. 1613

Deutsches Fräulein, wömmöglich mit Kenntnisse der kroat. Sprache, welches in den leichten häuslichen Arbeiten behilflich wäre, wird zum 3 jährigen Kinde mit 1 August gesucht. Adresse Somborski put 3. 6370

Almolnárt szorgalmas, tapasztalt szakmunkaerőt keres jó bizonyítványokkal Lipković i Hubert, Ada. 6348

VÉTEL-ELADÁS

Szikvizsvár nagy városban, nagy vevőkörrel, kimutatható napi forgalommal más elfoglaltság miatt intányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6470

Akar-e 20 dinárért háztulajdonos lenni?

I. nyeremény II. nyeremény III. nyeremény

Huzás feltéllenül szeptember 25-én
Egy sorsjegy ára 20 dinár

Ez a három ház a sombori Rökkantsorsjegy nyereménye. Ezenkívül 225 értékű tárgy

Huzási jegyzéket az újságokban közzétesszük
Kapható mindenütt

Képviselőket és elárusítókat magas jutalék mellett felvesszünk. Írásbeli ajánlatokat Rökkant-Egylet Sorsjegyzosztálya Szubotica, postafiók 43 címre.